

MAGYAR KÖNYVTÁROSOK EGYESÜLETE
53. VÁNDORGYÜLÉS
2022. JÚLIUS 14-16. • KAPOSVÁR

**RÉSZLETES ÍRÁSUNKAT
A 8-10. OLDALON OLVASHATJÁK!**

Az első pár sor az olvasókhhoz...

MIÉRT KÖNYVTÁMASZ?

– **könyvtámasz** (főnév):

Könyvespolcon vagy asztalon sorban felállított könyvek szél-sőjénél alkalmazott támasz a ledőlés, eldőlés megakadályozására.

(Magyar nyelv értelmező szótára)

Szokták mondani egyesekre: „az élete egy nyitott könyv”.

Mindegyikünk más és más felfedezni való világot rejt.

Személyesen és közösségekben is olyan úton vagyunk, ahol támpont, támogatás nélkül elvethetjük a célunkat.

De a **könyv** maga is lehet támasz, támpont, ahogy a **könyvtár** és a **könyvtáros** is.

Támogatnak és eligazodást nyújtanak, informálnak és formálnak.

Szükségünk van rájuk.

Szükségünk van rájuk?

Valljuk, hogy igen.

HORVÁTH JÁNOS

Kaposvár

Kedves Olvasóink és Könyvtáros Kollégák!

Az idei évben is sikeresen összeállítottuk második számunkat is, melyben a korábbiakhoz hasonlóan próbálunk egybegyűjteni minél több információt, ami nekünk és rólunk, a megye könyvtáiról, a kistelepülések életéről, és sok más érdekességről szól. Mostani számunkban bemutatjuk, hogy zajlott a nyár, vele együtt az 53. könyvtárosok vándorgyűlése. Mi történt az ezidő alatt vidéken és helyben. Lapunk célja továbbra is az, hogy felhívja a figyelmet a különféle könyvtártípusokban

folyó sokszínű munkára. Bemutatkozási lehetőséget kívánunk biztosítani minden könyvtárnak; a nagyoknak éppen úgy, mint az egészen apróknak. Várjuk élménybeszámolókat, bemutatkozó írásaitokat (akár olvasóktól, fenntartótól is), amelyekből a lap olvasói megismerhetik a könyvtárban folyó munkát, az ott dolgozó könyvtárost, és általa inspirálódhatnak is.

■ A SZERKESZTŐK

Kedves Olvasók!

Első ízben köszönhetem a kedves olvasókat a Könyvtámasz magazinban mint a megyei könyvtár vezetője. Megtisztelő és nehéz feladat minden időszakban egy ekkora intézmény és könyvtári hálózat vezetése, ám ezekben a hónapokban különösen embert próbáló. Priorizálni kell, és olyan döntéseket meghozni, amelyekhez nincs útmutató. Válságmenedzsment folyik, úgy gondolom, minden kulturális intézmény és közgyűjtemény azt szolgáltatja, ami lehetőségeihez képest megengedett a túlélés érdekében.

Hiszem, hogy a mostani megszorítások, szolgáltatások összehúzóása, egy kicsit közelebb hozza egymáshoz a kollé-

gákat, kicsit nyitunk az újdonságok felé, hiszen egy dolog állandó: a változás. Az évtizedek alatt berögzült szokásokat először a covid, most pedig az energiaválság készleten megváltoztatásra.

Mind a könyvtárosok, mind az olvasók kénytelenek most kilépni a komfortzónájukból, mindenkit buzdítok arra, hogy ne féljen ettől, hanem tanuljon meg alkalmazkodni a változáshoz és nyitottnak lenni azokra a dolgokra, amit ez az egész az életünkbe és szakmánkba hoz!

■ **RÁZSITS VERONIKA**

Kaposvár

Kiadó:

Takáts Gyula Megyei Hatókörű Városi Könyvtár
7400 Kaposvár, Csokonai u. 4.

Tel: +36 82 527-350 ■ Fax: +36 82 527-358

<http://www.mvkkvar.hu>

Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer

Tel.: 06-82/527-357, 06-30/205-7194

kszr@tgyk.hu

Felelős kiadó:

Rázsits Veronika igazgató

razsits.veronika@tgyk.hu

A „Könyvtámasz” logót szerkesztette:

Varga Dávid, varga.david@tgyk.hu

Szerkesztők:

Biszvurmné Mózs Éva,

mozs.eva@tgyk.hu

Egyed Nándor, egyed.nandor@tgyk.hu

Horváth János, janos@tgyk.hu

Németh Gabriella, gabi@tgyk.hu

Szőke Henrietta, hetti@tgyk.hu

Varga Dávid, varga.david@tgyk.hu

Zsidákovits Zita, petofikt@tgyk.hu

ISSN: 2732-1509

Nyomtatta:

Pethő Nyomda Kft.

7400 Kaposvár, Fő utca 57.

Telefon: 06/82-415-715

Megjelenik félévente

Készült 200 példányban

Online is elérhető:

www.mvkkvar.hu

és <http://somoogykszr.hu/> oldalon

A KSZR-hez csatlakozó települések

A Somogy megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer ellátott településeinek száma növekedett idén, valamint lesz új község a 2023-as évben is. Ebben az évben Gamás csatlakozott az ellátó rendszerhez. Ott az év elején már állományellenőrzést is tartottak a kaposvári terület kollégái. A jövőre belépő Kéthely nagyközség könyvtára a marcali terület bibliotékáinak számát fogja gyarapítani. A következő évtől 230 település ellátásának feladatait kell megszervezni és biztosítani a Takáts Gyula Könyvtár KSZR részlegének és a megyei könyvtárral szerződéses viszonyban lévő városi könyvtáraknak.

Folyóiratok 2023-ra

A kistépeléseken jövő évben olvasható folyóiratok teljes mértékben a helyi könyvtáros döntése alapján kerültek megrendelésre. Változtattunk az eddigi gyakorlaton. Idén nem előre összeállított csomagokat kínáltunk a könyvtáraknak, amelyből választhattak, hanem települések nagysága szerint különböző összeghatárokat állapítottunk meg, és a könyvtáros válogathatta össze a folyóiratokat.

Rendezvények közvetítése

Változtak a rendezvényközvetítés szabályai 2022. szeptember 19-től a KSZR rendszerben, mert megítélésünk szerint az általunk finanszírozott eszköz nem szolgálta a kitűzött célt. Nagyon sok esetben a jelenlévők/nézők nem is tudták, hogy az adott program a Takáts Gyula Könyvtár támogatásában valósult meg. Nem is tudhatták, hisz egy óvodában, idősek napján, falunapon szervezett fellépés esetén – még ha el is mondták a szervezők – ki gondolkodott azon, hogy ez egy könyvtárat népszerűsítő előadás volt.

Az újonnan életbe lépő szabályozás értelmében a szolgáltató hely könyvtárosa:

- csak a könyvtárban fogadhatja az előadót, tarthatja a rendezvényt.

Ettől eltérő helyszínek lehetnek:

- a művelődési ház, ha a könyvtári szolgáltató hely vele egy épületben található
- kétfunkciós (iskolai-községi) könyvtár esetén az iskola valamelyik terme
- a könyvtár előtti szabad terület/udvar
- a szolgáltató hely lehetőség szerint nyitvatartási idejében tartsa a rendezvényt.

Amennyiben az előírt feltételek valamelyike nem teljesül, akkor nem közvetítjük az előadót a szolgáltató hely számára.

- a megvalósult rendezvényről a rendezvényt követő 1 héten belül köteles képi dokumentációt küldeni a rendezvényszervezo@konyvtar.mvkkvar.hu e-mail címre.

A képeken láthatónak kell lennie a helyszínek, előadónak, közönségnek. Abban az esetben, ha a rendezvény az előírt feltételek megléte nélkül kerül megrendezésre, akkor a szolgáltató hely eszik a jövőbeni rendezvényfinanszírozás lehetőségétől! A már leszervezett, élő szerződéssel bíró jövőbeni rendezvények idén még változatlan formában megtarthatók.

■ EGYED NÁNDOR
Kaposvár

MOSOLYOGNI TESSÉK!

Meleg, júniusi reggel volt. A faluban mindenki egy átlagos, forró nyári napra készült. Az idős néni botjával cammogva elindult a boltba a reggeli kenyérért, az óvodába megérkeztek a legkoraibb szülők a legkoraibb gyerekeikkel. Ahogy én is...

Ahogy elhagytam a Hetes falutáblát és néztem az embereket, elszomorodtam. Seholy egy mosoly, seholy egy kedves szó. Ha megkérdeznék tőlük, miért nem mosolyognak, ez lenne a válasz: – Minek örüljek?! Elgondolkodtam. Nincs mese, ezen változtatni kell!

Másnap reggel a faluban papírtekercesek lógtak fákon, kerítésekben, a Somssich Imre Általános Iskola parkjában, játszótéren. A papírtekerceseken a következő felirat állt: Mosolykupon”. Mindenki, aki talált egy-egy tekerceset, apró ajándékot, könyvjelzőt vehetett át a Könyvtárban, tőlem! Kíváncsian vártam az embereket, és egyszer csak megérkezett az első kupon-tulajdonos, MOSOLYOGVA! Aztán jöttek sorba, felnőttek, gyerekek egyaránt! Számomra a legnagyobb ajándékuk a mosoly volt.

Ezen felbuzdulva a következő hónapban lufik sorakoztak a településünkön, minden lufi egy pozitív napindító gondolatot rejtett. „A mosoly ingyen van, add tovább!” „Sose becsüld alá az apró kedvességek erejét!”. Ilyen és ehhez hasonló kívánságokkal volt tele a falu és én elbújva figyeltem, milyen reakciót vált ki az emberekből. Nem hiszitek el: mosolyogtak! A kicsi, a nagy, a felnőtt és a gyerekek, mindenki! Elkezdett csipogni a telefonom és az egyik legszebb üzenetet kaptam: „Maradj mindig ilyen csuszívív!” Bevallom, ez a mondat hatalmas elismerés volt!

Így kezdődött, hogy az emberek szívesebben kezdtek járni a Könyvtárba. Akik bejöttek megköszönni a meglepetéseket, mindenki könyvvel, vagy könyvekkel tért haza. Büszke voltam

és vagyok az új beiratkozókra, arra, hogy a Könyvtár olvasás népszerűsítési programja a lufikkal kiteljesedett!

Így lett a mottónk: „Sose becsüld alá az apró kedvességek erejét!”

■ KARSAI VERONIKA
Hetes

Bagolytanoda tábor Tabon a városi könyvtárban

A Nemzeti Kulturális Alap 2021 őszi pályázatát írt ki könyvtárak részére olvasótáborok megszervezésére és lebonyolítására. Intézményünk pályázatát sikeresen elfogadták, így 2022. július 11. és 15. között meghívás alapján, ingyenesen 10 kisgyermek vehetett részt az első Bagolytanoda táborban a könyvtár gyermekrészlegén.

Fő célunk az volt, hogy a gyerekek könyvtári környezetben, írott és szóbeli formában átadott ismeretek segítségével, játékos feladatokon keresztül megismerjék lakóhelyük és a környék (Balaton) természeti, tárgyi és szellemi értékeit.

A hét minden napján más-más témával foglalkoztunk. A gyerekek a helyes válaszkért, kitartó feladatmegoldásokért bagoly-matricákat gyűjthettek, minden nap más-más színűt. Mindannyian aktívan részt vettek a programokban, lelkesen és kíváncsian érkeztek minden nap.

Hétfőn névtáblát készítettünk, és mindenki megneveztük, hogy ha írna egy könyvet, annak mi lenne a könyvtári jelzete. Az állatos barkochba után a kitalált állatokat növénynevekbe kellett beilleszteniük, majd a növényneveket a növények képeivel kellett összepárosítaniuk. Ebéd után a Csónakázó tóhoz látogattunk, ahol a játszótéri játékon kívül keresgélniük is kellett: a növények képeit a nevükkel megjelölve rejtettük el. A könyvtárba visszaérve megneveztük, hogy jól dolgoztak-e délelőtt, megfelelő neveket és képeket párosítottak-e össze. Ezután a növényekről beszélgettünk, négy fő csoportba osztottuk őket: gyógynövény, gymnóvénny, vadvirág, mérgező növény.

Kedden egy rajzolós activity-vel kezdtük a napot. Azután könyvkereső játékkal folytatódott a program: mindenkinek egy adott könyvet kellett megkeresni a polcon, majd a könyvekkel kapcsolatban egy-egy kérdést megválaszolni. A válaszokat egy keresztrejtvénybe írtuk, melynek megoldásaként a keddi előadó, Telegdi Ágnes író és természetfotós neve volt összeolvasható. Ezután következett az érdekes és tartalmas interaktív előadás, amelyen a táborozókon kívül más látogatók is szép számmal megjelentek. Telegdi Ágnes tolmácsolásában gyönyörű képekkel illusztrált, eseménydús élménybeszámolót

hallhattunk a gólyák szokásairól és két vidracsalád életéről.

A szerdai nap központjában a helyismeret állt. A nap egy rögtönzött sétával indult a piactérhez (megnéztük a mentőhelikoptert), közben alaposan szemügyre vettük az asztalon látható várostérképet. Ezután a könyvtárban helyi épületek, szobrok, parkok képét és nevét kellett összepárosítaniuk, majd párokban dolgozva információt gyűjtöttek a nevezetességekről. Az összegyűjtött érdekességeket közösen

helyszíneket. Délután az előző napi társasjátékokat fejezték be táborozóink, majd „akasztófas” játékot játszottunk csapatokban, a feladványok a Balatonhoz köthető helyszínek, események voltak.

Pénteken a Vizek Háza Élményparkba látogattunk Balatonszéplak-alsóra, ahol ugyan fürdeni nem lehet, de sok élménnyel, logikai meglátással gazdagodtak a gyerekek játék közben: vízi kerekeket forgattak, csóhálózatot építettek, mikroszkóppal vizsgálták. Péntek délután minden

megbeszéltük, kiegészítettük saját ismereteinkkel. Délután kikapcsolódásként ellátogattunk a Magyar Néprajzi Gyűjteménybe, ahol egy játékos feladaton keresztül régi foglalkozásokat ismerhettek meg a diákok. A nap folyamán egy kreatív feladat várt a csapatra: a délelőtti ismeretek alapján készítsenek egy társasjátékot a településünkről. Voltak egyéni megoldások és dolgoztak csoportokban is, igazán ötletes és izgalmas játékok készültek (volt, aki még következő nap is dolgozott rajta a szabadidőt kihasználva), az elkészülteket ki is próbáltuk.

Csütörtökön a Balaton kapta a főszerepet, egy gyors balatoni térképdarab-keresős játék után Nyulász Péter író előadása következett: a szerző a háromkötetes Helka-regénysorozatát bemutatva megismertette velünk a történet alapját adó balatoni legendákat és valóságos balatoni

résztevő emléklapot és egy ajándékcsomagot vehetett át emléklül.

Nehéz szívvel köszöntem el a kis csapatától. Okos, ügyes, értelmes, kreatív és érdeklődő, együttműködő gyerekek mindannyian!

Szervezés-tervezés közben volt bennem izgalom a programok és félsz a felelősség miatt, de öröm és élmény volt velük lenni és még jobban megismerhettem rendszeres kis könyvtárhasználóimat.

A gyerekek és a szülők visszajelzései alapján sikerült tartalmas (és teljesen „kütyümentes”) nyári kikapcsolódást nyújtani a gyerekeknek. Többen jelezték, hogy jövőre is szeretnék, ha lenne lehetőség a tábor megtartására (akár térítés ellenében is). Igyekezni fogok, hogy ez a kívánság teljesüljön!

■ **VÖRÖS BRIGITTA**
Tab

„Könyvfülke” Tabon

A könyvtár részére az elmúlt években egyre több könyvfelajánlás érkezett és folyamatosan érkezik a település lakosságától. Ezek átnézése, állományba vétel után még több doboznyi olyan könyv marad, melyekre az intézménynek nincs szüksége. Felvetődött azon ötlet, – melyet más településeken (Veszprém, Fót, Zamárdi, Szentendre, Gyula Óbuda...) már kialakítottak, és alkalmaznak is, – hogy a Csónakázó tónál ki lehetne helyezni egy könyvfülkét, mely egy régi telefonfülkéből lenne kialakítva. Mérete kb. 100 X 100 cm, 50 X 50 cm talpazattal. A könyvszekrények lényege a „Hozzál egy könyvet, vigyél egy könyvet elv!” Más városokban is a település forgalmas csomópontjain kerültek felállításra és az önkormányzatok és civil szervezetek összefogásával jöttek létre.

A „Könyvfülke” nem kölcsönkönyvtárként működne, a könyveket nem kell visszavinni.

A lényeg, hogy ne a szemétként végződik. A könyvtárba érkező felajánlásokból, és az állományapasztás során kiválogatott, törölt, de még jó állapotú könyvekből lehet pótolni, valamint cserélni a fülke állományát.

A könyveket kölcsönzési díj nélkül bárki elviheti, és ha szeretné megtartani az sem baj, lehet csak ott olvasgatni is. Folyóiratok is kerültek behelyezésre, amik szintén elvihetők. A későbbiekben többféle ötlet megvalósulási helyszíneként is szolgálhat a fülke a település kulturális életének új kommunikációs felületeként. A „Könyvfülke” elhelyezésével több lehetőség adott a tóhoz látogatók számára.

A megvalósítása több szempont figyelembevételével jött létre. Költségkímélő és környezettudatos megoldásként sikerült vásárolni egy leszerelt telefonfülkét a Telenortól, melyet a helyi GAMESZ segítségével Tabra szállítottak. Egy új szekrény több százezer forintba kerül, a fülke ára 31.700 forint volt (2021-ben). Az ő segítségükkel és helyi vállalkozó támogatásával megtörtént az átalakítása: polcok felszerelése, nyitott alsó rész lezárása, festés. Utolsó fázisban felkerültek a megrendelt matricák és a Képviselő-testület hozzájárulásával végső helyére került a „Könyvfülke”. Legmegfelelőbbnek ítélt hely egy kamerával ellátott, padokkal határolt útszakasz mentén, lámpák közelében, a tó nyugati oldalán, a társas

házakból és a Pavilon sor előtti útról is jól belátható helyen.

A „KÖNYVFÜLKE” rendszeres felügyeletét a könyvtár dolgozói vállalják.

A lakosság és a városba látogatók számára így egy újabb lehetőség teremtődött a kikapcsolódás és a szórakozás terén.

Használja mindenki a maga és környezete örömeire, és vigyázzon rá mindenki!

■ **SEBESTYÉNNÉ ÁRPÁDNÉ NELLI**
Tab

Petőfi Könyvtár

Könyvtárunk élete 2022-ben is mozgalmasan alakult. Az évet az új kölcsönzési rendszerre való áttéréssel kezdtük meg, ami eleinte döcögve, csodálkozva és sok türelemmel indult, de szépen belerázódtunk. Óvodás és iskolás csoportjaink idén is igen aktívan részt vettek a könyvtár életében az év első felében, a sok-sok érdekes foglalkozáson. Ezen foglalkozások alkalmával megismerték a könyvtárat és annak használatát, foglalkoztunk az évszakokkal, ünnepekkel, ezeket az alkalmakat érdekességekkel dúsítottunk, mint például: „bunkiban” történő a diavetítéssel, kreatívkodással és interaktív mesével.

Rendezvényekben idén sem volt hiány, hiszen februárban egy pirográf képkiállításal indítottunk, ezt követte egy festménykiállítás. Márciusban az országos rendezvénysorozathoz, az Internet Fiestához is csatlakoztunk könyvtárismereti

vetélkedővel és egy izgalmas pályázattal. Húsvétkor olvasóinké volt a főszerep, ugyanis az általuk készített alkotásokból tartottunk kiállítást. Majd a Petőfi Könyvtár olvasói körében már jól ismert Pászti Péter nevű alkotónk, „Csalamádé” című kiállítása és játéka várt mindenkit. Utolsó rendezvényeink pedig az Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozathoz csatlakoztak. Egész héten lehetőségük volt az olvasóinknak a könyvtárismereti tudásukat

tesztelni, továbbá az egyik délutánunkat névadónknak szenteltük és versekkel, énekekkel, kvízzjátékokkal és beszélgetésekkel töltöttük el. Az utolsó napon, pénteken pedig egy interaktív sétára hívtuk nyugdíjasainkat, amely igazán jó hangulatban telt el, verseléssel, tornával, érdekes feladatokkal és beszélgetéssel. Bízunk az év további élménydús folytatásában.

■ **ZSIDÁKOVITS ZITA**
Kaposvár

A minősített könyvtár cím elnyerése – Siófok

Minősített Könyvtár címet azok a könyvtárak kaphatnak, melyek magas színvonalú szakmai munkájuk mellett, a könyvtári minőségirányítás módszereinek folyamatos alkalmazásával működtetik szolgáltatásaikat, és jelentős eredményeket érnek el a szervezetfejlesztés területén is. 2022-ben 8 könyvtár kapta meg a szakmánk az egyik legrangosabb elismerését, melyet 5 évig használhatunk.

A díj átadására ünnepélyes keretek között kerül sor a magyar kultúra napjához kötődően, 2023 januárjában. Az erkölcsi elismerés mellett az EMMI 500.000 forinttal is jutalmazza a szakembergárdát.

Maga a felkészülés 2018-ban indult, és a kollégák a megmondható, hogy mennyi feladattal járt. Ebben az évben kezdtük el azt a munkát, aminek az összefoglalója és lényegében a beszámolója volt ez a pályázat, ami közel 60 oldalas lett. Be kellett mutatnunk az intézményben folyó munkánkat, az elért eredményeket, hogy az adottságainkat hogyan tudtuk kihasználni, milyen lehetőségekkel tudtunk élni, hogyan tudtunk megújulni.

Folyamatosan azon dolgozunk, hogy az olvasóink, partnereink igényeinek megfelelően magas minőségben nyújtsuk a szolgáltatásainkat.

A pályamunkában egy 9 kritériumból álló rendszerben kellett gondolkodni, a vezetés, a munkatársak, a partnerkapcsolatok, a társadalmi szerepvállalástól elkezdve nagyon sok minden tartozik ebbe a 9 kritériumba. Ezt kellett az adottságok és az eredménynek terén megvizsgálni és bemutatni, hogy a minőség eszközeivel élve hogyan tudtunk folyamatosan fejlődni.

2021 az újratervezés éve volt, sok dokumentumot fogalmaztunk újra, változtattunk a munkamódszereken.

Volt bennünk egy bizonytalanság, hogy elég jók vagyunk-e, vagyis, hogy vagyunk-e annyira jók, mint a korábban díjazott intézmények.

A szakértői bizottság tagjai átnézték minőségbiztosítási, pályázati dokumentumainkat. A helyszíni látogatás során is meggyőződtek az intézményben folyó évek óta tartó minőségi munkánkról. Ők biztosítottak minket arról, hogy mind a szolgáltatásaink, mind az innovációk az intézményünkben más könyvtárak számára is iránymutatóak, és úgy mond „szemmel tart minket” a szakma. Sok jó tanácsot kaptunk, nagyon hasznos volt ez a szakmai jelenlét.

Az elmúlt időszakban sok új dolog került bevezetésre. A Pandémia meg-

tanított minket arra, hogy képesek vagyunk gyorsan reagálni a különféle, váratlan élethelyzetekre. Mi is állítottunk össze könyvcsomagokat igény szerint, ez volt a SióPakk szolgáltatásunk. A könyvtár online könyvtári jelenléte fokozottan előtérbe került, új szolgáltatásokat vezettünk be, számos általunk készített tartalom került a világhálóra. A népszerűvé váló szolgáltatások a pandémiát követően is megmaradtak olvasóink örömére.

A gyermekrésztlegben csodás falfestmények készültek, amikre végtelenül büszkék vagyunk – az önkéntesek még sosem festettek gyermekkönyvtár falaira – korábban óvodákat, kórházak gyermekosztályait dekorálták.

Elstartolt idén az első Polcraol polcra olvasótáborunk. Ami nagyon sike-

resnek bizonyult, így jövőre folytatjuk.

Volt Hercegnőképzőnk, ahol a kislányok tanulták meg az alapvető illem-szabályokat játékosan, és ősszel lesz Sárkánytanodánk.

A felnőtt részleg tereit átalakítottuk, kiállítóhelyet hoztunk létre, ahol már tavaly is több kiállítás váltotta egymást helyismereti témában. Idén pedig Kálmán Imrere emlékezünk.

Igyekszünk az olvasói igények szerint alakítani a könyvtár szolgáltatásait, így idén létrehozuk a KamaszKuckót, mert a tinédzser korosztályban végzett közvéleménykutatásunk mutatta, hogy iskola után szükségük van egy kicsit elzárkózni a világ elől.

Lett könyvbedobóládánk, amit zárva tartás alatt használhatnak a látogatók, a Papírszínház nyáron Lépcsőmesékké alakítottuk, így szabadterív vált.

Létrehozunk egy könyvcserepontot, ami egyfajta közösség könyvtárként működik, hozol egyet, viszel egyet elv alapján.

Elindul a Tik-Tok csatornánk.

Büszke vagyok a kollégáimra, mert nagyon sok jó ötletük van, sok új dolog van még a tarsolyunkban.

Fontos feladat, hogy a megkezdett úton, újabb ötletekkel színesítve minél nyüzsgőbb életet hozunk be az intézmény falai közé. Gyarapítsuk a könyvtárhasználók számát, valódi közösségi életet alakítsunk ki, figyelembe véve az itt pihenő, nyaraló vendégek igényeit. A célunk az, hogy a nehézségek ellenére olvasóink számára a lehető legtöbbet nyújtsuk, így bízva abban, hogy a könyvtárhasználat növekedni fog. Rajtunk nem fog múlni.

Fontos, hogy ehhez a címhez méltónak kell lenni és maradni. A minőség jegyében kell tovább fejlődni. A minőségmenedzsment eszközeivel élni és ezeket alkalmazni a szolgáltatások körében továbbra is.

■ LŐCSER EDIT
Siófok

A kaposvári vándorgyűlés

53. MKE vándorgyűlés – Kaposvár; 2022. július 14–16.

Hurrá, újra Vándorgyűlés!

Egy kaposvári vándorgyűlés-szervező emlékei

2022. július 14-16. között került megrendezésre az MKE 53. Vándorgyűlése a *Fenntartóhatóság, felelősség, szemléletformálás* mottó jegyében. Az esemény rendezői a Magyar Agrár- és Élettudomány Egyetem (MATE) Kaposvári Campus Könyvtára, a Takáts Gyula Megyei Hatókörű Városi Könyvtár és az MKE Somogy Megyei Szervezete voltak az MKE elnökségével szoros együttműködésben. Az első pillanattól közös célunk volt, hogy a hosszú távollét után végre egy jó hangulatú, tartalmas eseménnyel szolgáljuk az ország könyvtárosait.

Egy vándorgyűlés megszervezésének két nagyon fontos fizikai feltétele van. Az egyik a plenáris előadások és szekcióprogramok megrendezéséhez szükséges számú és minőségű helyszínek megléte, a másik az akár 800-900 résztvevő számára szükséges szálláshelyek rendelkezésre állása. Kaposváron e két feltételnek az egyetem infrastruktúrája felel meg.

A Magyar Könyvtárosok Egyesületének elnöksége és a kaposvári könyvtárak már évek óta tervezték, hogy Kaposváron kerüljön megrendezésre könyvtáros vándorgyűlés, azonban csak 2021-re került felújításra az egyetemi campus erre a célra legalkalmasabb előadói tömbje. Ezzel elhárult minden akadály, hogy a koronavírus miatt 2020-ban elmaradt és 2021-ben is csak online megrendezett legnagyobb könyvtári esemény 2022-ben, negyvenegy év után újra a somogyi megyeszékhelyre költözzön.

A könyvtári vándorgyűlések szervezésének egyik legnagyobb nehézsége, hogy a szervezők általában nem rendelkeznek a vándorgyűlések megrendezéséhez szükséges tapasztalattal, hiszen egy-egy helyszínre általában generációs különbséggel esik a választás, így a korábbi esemény szervezői már nem tudnak segíteni. Negyvenegy év után ezzel mi is így voltunk, így a legnagyobb segítséget az jelentette, hogy a MATE Kaposvári Campus rendezvényszervezői komoly gyakorlattal rendelkeztek. Bizton állíthatom, hogy a legnagyobb segítséget az ő rutinjuk jelentette, amelyet a különböző rendezvények lebonyolításával szereztek az évek során, hiszen az ő érdemük az évről évre megrendezésre kerülő nagyszerű Kaposvári Állattenyésztési Napok, a különböző tudományos konferenciák és lovassport rendezvények sikeres szervezése is. Azt hiszem kívülállónként az ember el sem tudja képzelni, hogy egy ekkora rendezvény megszervezése mennyi munkával és kihívással jár. Most mi is részei lehettünk egy ilyen hónapokig tartó szervezési folyamatnak. A helyszín biztosítása talán egyike volt a legegyszerűbb feladatoknak, de az étkeztetéstől, szállástól kezdve az irányítótáblák kihelyezéséig vagy a molinók felhelyezéséig rengeteg apró-cseprő akadály állt aztán a szervezők útjába. A Baráti találkozó helyszínének kijelölése például az utolsó pillanatig kihívást jelentett,

hiszen az időjárás is meghatározó tényező volt a döntésben.

A külső szemlélők a rendezvényt megelőző időszakban egy folyamatosan frissülő honlappal, a közösségi médián megjelenő hírekkel és az e-mailek mögött ülő arctalan könyvtáros kollégával találkozhattak, de a háttérben ennél sokkal komplexebb munkafolyamatok zajlottak. Csak a honlapon és annak tartalmán egy sor kolléga dolgozott, az egyetemi könyvtár és a városi könyvtár munkatársai határidőre megírt cikkek, ismer-

tertető szövegek sorát gyártották, amelyek aztán időzítve kerültek posztolásra a felületeken. Már ez a feladat sem volt mindig könnyű, hiszen az utolsó pillanatig alakultak a konferencia kísérő programjai, változtak a helyszínek, az előadások, a kísérő rendezvények, de ebből reméljük, hogy nem sok mindent érzekelték a honlapra látogatók. Ezek a folytonos változások még nagyobb kihívást jelentettek a programfüzet nyomtatásakor és kivédhetetlenné tették a "pótlap" készítését az utolsó napokban.

Több munkacsoport dolgozott mindeközben a résztvevők számára nyújtott szállás és étkezés biztosításán is, a könyvtárak önálló kiállításain, a dekorációkon, a szekcióülések összeállításán, a hagyományosan választható kirándulások megszervezésén. Teljeskörű figyelmet és az ötleteink kiaknázását követelte a szabadidős programok kitalálása és megvalósításának megszervezése. Szerettünk volna minél több helyi érdekességet, látnivalót megmutatni a kikapcsolódási szándékkal is érkezőknek, de a hivatalos programok, előadások ütközéseit természetesen így sem lehetett kivédeni.

A szekcióülések előadói a Magyar Könyvtárosok Egyesületének felkérésének tettek eleget, míg a rendezvényszervező kollégák többek között a kiállítókkal tartották a kapcsolatot. A szekcióhelyszínek kijelölésénél például nehézséget jelentett megítélni a programokon való résztvevők létszámát, így ezért az utolsó pillanatban még ezeken is változtatnunk kellett.

Jómagam a résztvevőkkel való kapcsolattartást kaptam feladatul, ami a közel 800 résztvevő koordinálást jelentette. Nem kisebbítve a többi szervező munkáját, azt kell mondanom, oroslánrészét jelentette ez a szervezésnek, hiszen a szálak valamilyen úton-módon végül mind itt összpontosultak. Változtatási igények pedig természetesen az utolsó pillanatig érkeztek, próbáltuk ezeket lehetőségeink szerint és a résztvevők megelégedésére orvosolni. Az eltelt hónapokra leghűbb társamul szegődött hát az excel-táblám, benne minden információval a résztvevőkről és a felmerülő igényekről.

Az utolsó pillanatokig megfeszített munka zajlott, így a rendezvény előtti hétre már a Takáts Gyula könyvtár 10 elszánt munkatársa is beköltözött a Campus Könyvtár olvasótermébe, hogy segítsenek összeállítani a jelentkezők névjegykártyáit,

bennük az étkezési és italjegyekkel és összekészíteni a részükre szánt ajándécsomagokat. Monoton, ugyanakkor koncentrált figyelmet igénylő feladat volt, de férfi kollégáink fizikai ereje a helyszínek berendezésénél is nagy segítséget jelentett.

A rendezvény első napjára már egyfajta belenyugvás kerítette hatalmába a két könyvtár munkatársait, úgy éreztük, hogy mindent megtettünk, amit meg tudtunk, utánunk a vízözön... Rajtra készen elfoglalta mindenki a helyét, még kihelyezésre került itt egy molinó, ott egy irányítótábla, gyorsan nyomtatásra került egy adag kitöltési útmutató és megkezdődött a vendégek fogadása. A hatékony előkészületek és a részletes információk során köszönhetően innentől szinte maguktól mentek a dolgok. A regisztrációban és az információban közreműködő könyvtárosok tárt karokkal várták az érkezőket. Természetesen nem lehet rendezvény technikai jellegű bakik nélkül, de azt kell mondanom, hogy ez javarészt már rajtunk kívül álló okok miatt történt, hiszen egy ekkora esemény során elkerülhetetlen, hogy bizonyos szolgáltatások esetében ne másoktól függjünk.

A rendezvény végül az egész várost megmozgatta, ugyanis nem csak a könyvtáraink megtekintésére szakítottak időt sokan: a kaposvári Csiky Gergely Színház munkatársai színdarabban kedveskedtek a résztvevőknek, majd kiugrottak egy humoros jelenet erejéig a rendezvény helyszínére is, sőt, az első napon egy meglepetés flashmob keretében mozgatták meg a könyvtárosokat a város főterén. Kaposvár városa pedig nem csak a szokásos állófogadást biztosította a Városházán, de minden résztvevő számára belépőjegyet biztosított a város élmény- és gyógyfür-

dőjébe, a kaposvári Virágfürdőbe. Kulturális kikapcsolódást kínált még a Kaposvári Helyőrségi Zenekar estje és különleges élményt nyújtott a Lovasakadémia bemutatója.

Gondos szervezőink kirándulások színes és széles palettáját ajánlották a résztvevőknek, így nem csak a várost tekinthették meg hivatásos idegenvezető segítségével, de a somogyi látványlók mindegyike is hatalmas népszerűségnek örvendett.

A rendezvényt lezáró Baráti találkozón végül mindenki kiengedhette a fáradt gőzt és hajnalig rophatta a táncot a Senior együttes örökzöld slágereire. Fáradtan ugyan, de törve nem a Campus Könyvtár munkatársai még egy utolsó hajrában visszarendezték másnap a tett helyszínét, majd egy közös, vidám hangulatú, de fáradt kávézás és pogácsázás után hazatértek kipihenni az elmúlt hónapok fáradalmait, hogy aztán újult erővel vessék bele magukat a finansziális kérdések tisztázásába és a rendezvény közben és után érkezett e-mailek megválaszolásába.

Három hónap után is úgy érezzük, hogy ez nem volt egyszerű menet, de lassan halványulnak a nehézségek emlékei, és ami jó tapasztalatot szereztünk a rendezvényszervezésről, kollégáinkról és magunkról, az velünk marad! Szurkolunk a tataiaknak, ígérjük, hogy segítünk nekik mindenben, amiben tudunk, és aztán 2023 nyarán hagyjuk majd, hogy Tatán ők kényeztessenek bennünket. :)

■ FÓNAI NIKOLETT
a MATE Kaposvári Campus könyvtárosa

■ Grafikát készítette: Szőke Henrietta – Kaposvár

A somogy megyei szervezet szekcióülése az 53. MKE Vándorgyűlésen (2022. július 15-én)

A Magyar Könyvtárosok Egyesületének 53. vándorgyűlését szervezve sok váratlan és megoldásra váró problémával szembesültünk, sok olyan dolgot kellett összehangolnunk, amikre a kezdet kezdetén nem is gondoltunk. Így július közepére érve túl voltunk már néhány válságmegbeszélésen és pár, utólag már nem is annyira nehéznek tűnő pillanaton. Izgatottan vártuk a vendégeket, hogy büszke házigazdaként mutathassuk meg megyénket.

Ez nem csak a fakultatív programok kitalálásában és megszervezésében mutatkozott meg. Természetes volt, hogy házigazdaként a Somogy Megyei Szervezet saját szekcióval is képviselteti magát az eseményen.

Adott volt tehát a kérdés, hogy mik legyenek azok a szakmai momentumok, amik érdekesek, izgalmasak és remélhetőleg tanulságosak lehetnek vendégeink számára. A megyei szervezet elnökeként magamra vállaltam, hogy a számos felmerülő lehetőség közül megpróbálok kiválasztani 5 olyan területet, ami érdeklődésre tarthat számot. Nem volt könnyű feladat, de azért összeállt a terv, és legnagyobb örömmre minden felkért előadónk elsőre igent mondott a megkeresésekre. Kis módosítást csak egyetlen helyen javasoltak, de a megvalósult előadás meggyőző, jó volt változtatni.

Tarka szekciós program állt össze, aminek elemei a legkülönbözőbb módon kapcsolódtak a vándorgyűlés hármasszövegéhez (Fenntarthatóság, felelősség, szemléletformálás), viszont éppen sokszínűsége miatt volt alkalmas arra, hogy a megye és a benne folyó könyvtáros munka sokszínűségéből ízelítőt adjon.

Az első előadás tulajdonképpen egy elejtett félmondatnak köszönhető. Amikor az országos elnökséggel Szita Károly polgármester úrnál jártunk, a mottó kapcsán szóba kerültek Kaposvár környezetvédelmi törekvései is. Itt tett egy megjegyzést polgármester úr, hogy erről ő is mennyit tudna beszélni. Rögtön jeleztem, hogy keresni fogom az ígérete miatt, ami ellen ő sem tiltakozott. :) A felkérőlevél pár héttel később meg is született, és pozitív válaszban részesült. Igaz, hogy polgármester úr szabadsága miatt végül **Borhi Zsombor** alpolgármester urat fogadhattuk a MATE campusán, de a **Kaposvár a klímabajnok** című előadás érdekességéből ez a tény mit sem vont le. A következő ~1,5 napban még többször hallgathattam irigykedő megjegyzéseket a város gázhajtású buszflottájára például.

A Kaposvárt bemutató előadás után következett az a prezentáció, aminek témája végül eltért kezdeti elképzelésemtől. Eredetileg azzal kerestem fel Lócser Edit igazgatóasszonyt, a siófoki könyvtár vezetőjét, hogy mutassák be egy olyan város tékájának működését, ahol a lakosság száma a nyári és téli időszakban annyira eltérő, mint a balaton-parti településeken. Ő azonban ennél jobb és aktuálisabb témát javasolt. **Pusztai Fruzsina Zöld utakon – Öko percek a jövőnkért** címmel egy nagyon időszerű siófoki rendezvénysorozatot mutatott be. A téma aktualitását az is mutatja, hogy az utolsó pillanatban külön Zöld könyvtári szekció is szerveződött a vándorgyűlésre. Fruzsina előadása ott is megállta volna a helyét. Persze mi csak örülhetünk annak, hogy a “hazai csapatot erősítette”. :)

Több Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerről (KSZR) szóló konferenciával a háttér mögött már korábban rálátásom nyílt arra, mennyire más lehet a gyakorlat például a nagyközségekkel teli alföldi és az aprófalvas dél-dunántúli megyék között. Nosza, itt volt a lehetőség, hogy vendégeinknek bemutassunk egy olyan megyében működő rendszert, ahol azok a települések, amelyek a Duna túloldalán még falunak számítanak, itt valóságos nyüzsgő városok. **A kisteleplései könyvtárellátás sajátosságai Somogy megyében** című előadásában **Egyed Nándor**, a Takáts Gyula Könyvtár munkatársa vállalta ezt a feladatot, és részletesen beszélt az akkor éppen 229 kisteleplései könyvtárat magába foglaló megyei munkáról.

Még a 2020-as Kellner Bernát Emlékdíj elnyerése kapcsán készítettem interjút **Violáné Bakonyi Ibolyával**, a csurgói református gimnázium könyvtárosával, e lap számára. Már akkor világossá vált, hogy a többszáz éves régi könyvtár gondozója iskolai könyvtárosként is lelkes és lelkiismeretes kolléga, aki fáradhatatlanul azon dolgozik, hogy a muzeális gyűjtemény is a nyüzsgő iskolai élet része legyen. Tudtam, hogy “... **ama első iskola, s az a makacs könyvillat**” című bemutatójának helye van a megyei kuriózumok között, és szerencsére erről Ibolyát is sikerült meggyőzőnöm, így az érintettek egy része kedvcsinálót kapott a másnapi csurgói kirándulásból, míg a más úti célokot választók tippet egy esetleges későbbi somogyi utazáshoz.

Ha már vándorgyűlés volt Kaposváron, természetesen nem maradhatott ki az könyv sem, aminek a legutóbbi személyes részvétel mellett megtartott gyűlésen, 2019-ben Székesfehérváron a könyvtárosok megszavazták a Fitz József-könyvdíjat. Ezt az elismerést a szakmai képviselői minden évben a legértékesebbnek, legszebbnek tartott könyveknek ítélik oda. Az igényes, szép kiadvány – amellett, hogy a Kaposvár mai arculatát nagymértékben meghatározó építész mutat be – ráadásul egy könyvtáros kutatómunkájának köszönhető és a megyei könyvtár kiadásában látott napvilágot. **H. Molnár Katalin**, a megyei téka munkatársa **Az építész előlép a múltból – a Lamping Józsefről szóló könyv születése** című előadása a kutatómunka nehézségeibe és szépségeibe nyújtott betekintést, és nem melleleg több olyan épület történetét is érintette, amelyekkel a vendégek szervezett vagy fakultatív városnéző sétáik során találkozhattak.

Bár az előadások témája széles skálát ölelt fel, a személyes tapasztalat és a visszajelzések alapján jól sikerült “válogatással” mutathattuk be megyénket a saját vándorgyűlésünkön. Mindez a szakmai program pedig remekül egészítette ki azt a sokféle szabadidős és kulturális rendezvényt, amelyek megszervezésében sok-sok lelkes könyvtáros vállalt szerepet. Sajnos a teljes névsor felsorolására az újság terjedelme nem lenne alkalmas, ezért a somogyi és a többi szekció előadóival együtt ezúton köszönöm mindenkinek segítségét, hogy egy olyan vándorgyűlést tudhatunk magunk mögött, amelyre joggal lehetünk büszkék.

■ HORVÁTH PÉTER
Kaposvár

Szakmai kirándulás – Budapest 2022. 09. 27.

Ez az őszi szakmai utunk már-már hagyományosnak is mondható, hiszen a pandémia idejét leszámítva tavasszal és ősszel is sikerült eddig egy-egy szakmai kirándulással kedveskedni tagjainknak.

Viszont az 53. Vándorgyűlésben segítkező kollégák jutalma is lett volna, sajnos nem sokan tudtak élni a lehetőséggel egyéb szakmai elfoglaltság miatt.

Szeptember egyik keddjét választottuk szokásunkhoz híven, és még az időjárás is a kedvünkben járt.

Jöttek kollégák Siófokról, Marcaliból, Barcsról, Nagybajomból, és természetesen a Takáts Gyula Könyvtár is képviseltette magát több fővel. Idegenvezetőnk Buzási Éva volt, aki alaposan, lelkiismeretesen mindent megtett, hogy kis csapatunk kellő élménnyel és információval gazdagodhasson.

Délelőtt csoportos, vezetett épületséta keretében jártuk be a Néprajzi Múzeumot, ahol a történelmi áttekintésen túl megcsodálhattuk a több ezer darabból álló cserépgyűjteményt is.

Az ebéd szabadon választott volt, a déli szabadidőben pedig még bepillanthattunk a Magyar Zene Házába, vagy sétálhattunk a Városligetben.

A délután folyamán A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban szakmai résszel kezdtünk, – persze egy üdvözlő kávé után, ugyanis Fodor Péter főigazgató úr személyesen tartott nekünk ppt-s előa-

dást a könyvtár múltjáról, elmúlt éveiről, elért eredményeiről és a jövőbeli céljairól.

Aztán a főépület gyönyörűségei belső termeit csodálhattuk meg, – bár már voltam párszor itt én is könyvtárbeutazáson, – mindig más-más részlet ragadja magával az embert. Két ott dolgozó könyvtáros kolléga vezetett minket körbe ebben a csodás palotában, az épületegyüttesben, részletes pontossággal meséltek a könyvtár régmúltjáról, és közben bemutatják nemcsak a kölcsönzői része-

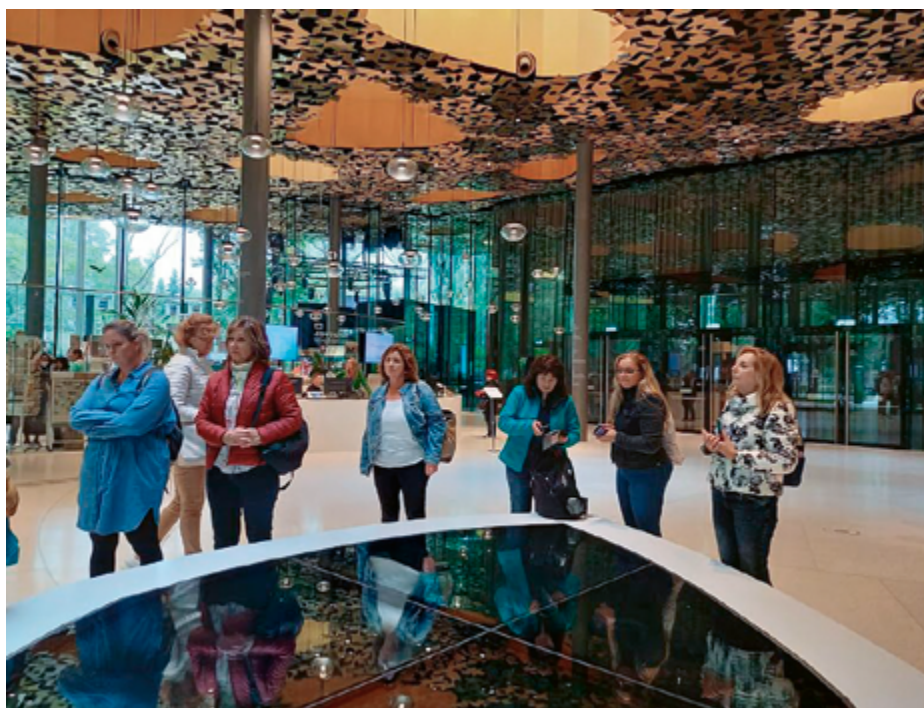
ket, hanem az olvasók által nem látogatható tereket is.

Mindannyian megtalálhattuk a munkaterületünknek megfelelő olyan infót, amit aztán majd itthon kamatoztathatunk a későbbiek folyamán.

Az esti órákban érkezünk haza élményekkel, találkozásokkal gazdagodva.

■ **HERTELENDY HELGA**
Kaposvár

A fotókat készítette Nagy Gabriella
– Kaposvár

A Kaposvári Takáts Gyula Megyei Hatókörű Városi Könyvtár számára elvégzett restaurálási munkáról

A könyvtárunkban található Calepinus kötetnek a kötése erősen megkopott és erősen szennyeződött volt. Ez a könyvrítkaság Calepinus Ambrosius tizenegy nyelvű szótára, amely a magyar nyelv- és kultúrtörténet számára is felbecsülhetetlenül értékes. A mű a magyar nyelvtudomány egyik elsődleges forrása, több mint tízezer magyar kifejezést tartalmaz a 16. század végéről. Nyelvkincsünk számtalan szava ebben a könyvben jelent meg először nyomtatott formában.

(*Dictionarium undecim linguarum iam postremo accurata emendatione non prodierit / Ambrosius Calepinus. – Basileae : Henric, P., 1627. – 1582, 302 p.*)

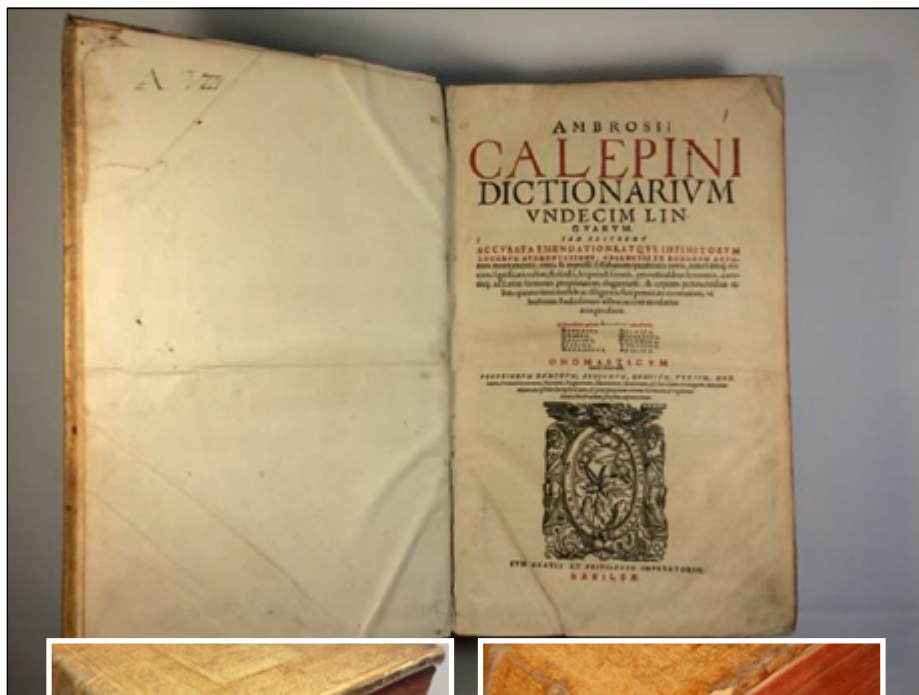
A kötet tábláinak sarkai hiányosak, meggyűrtek és megtörtek voltak. A bőrborítás pedig szétnyílt. Ezeket a rongálódásokat egy NKA pályázat elnyerésének segítségével sikerült megjavíttatnunk. A budapesti **Patrica és Matrica Bt.** céget kértük fel a dokumentumunk restaurálására-konzerválására.

A restauráláshoz a cég 153 munkaórát használt fel, melynek menete a következőképpen alakult.

- szétszedés
- tisztítás
- szárítás
- javítás
- fűzés
- a könyvtest újraalakítása
- a kötés restaurálása
- védőtok és dokumentáció készítése

Így az ő közreműködésükkel kötetünk újjászületett.

■ **SZÓKE HENRIETTA**
Kaposvár

! Fotókat készítette: Patrica és Matrica Bt.

ÜNNEPI KÖNYVHÉT 2022. JÚNIUS 9-12.

Az idei Könyvhétnek vegyes érzésekkel vágtam neki.

Egyrészt minden évben ez az egyik legnagyobb könyvünnep, ahol az ember összefuthat ismerősökkel, dedikálthatat kedvenc szerzőivel, meg úgy egyáltalán feltöltődhet élményekkel – a sok-sok jó könyv látványával, az illatokkal, a könyves kiegészítő apróságokkal, könyvjelzőkkel. Meg persze több kilónyi jó könyvvel.

Másrészt, ha az ember megkapja a szervezést feladatául, már nem biztos, hogy annyira várja, mint amikor csak nézegetődni megy.

Aki már dolgozott nagyszabású rendezvény szervezésén, az tudja, milyen ez. Már az eseményt megelőzően rengeteg a munka, ami aztán a program előtti héten csúcsoadik.

Ráadásul a koronavírus miatt éveken keresztül nem került sor efféle rendezvényre.

Na, de vágjunk bele!

A Könyvhét hetében tele voltunk programokkal:

- Június 7-én a Berzsényi Dániel Társaság a Rákóczi iskolában Tallián Mariann: A szegények fejedelme c. könyvének könyvbemutatója
- Június 8-án Fésűs Éva emlékkönyv bemutató
- 10-én Gombos Péter és Milbacher Róbert olvasást népszerűsítő könyvbemutatója

A 93. Ünnepi Könyvhét kaposvári megnyitójára rendhagyó módon nem a Sétáló utcán került sor, hanem a Takáts Gyula Megyei Hatókörű Városi Könyvtár előtt. Ide lettek felállítva a sátrak amelyek alatt a meghívott írók foglaltak helyet. Sajnos nem sokáig, mert az idő nem kedvezett nagyon ennek az eseménynek. A megnyitó műsor sikeres volt, az idő is kitartott, az ég sem szakadt le (legalábbis addig).

Szerencsére a meghívott írók közül mindenki könnyedén vette, hogy költöznie kellett hol ide, hol oda.

A meghívottak közül mindenki más-más témában képviseltette magát. Volt itt meseíró, krimiíró, fényképész, a teljesség igénye nélkül.

A rendezvényt Kellei György krimiíró nyitotta meg (ő volt egyébként az író-olvasó találkozó esti vendége)

A 2022-es Ünnepi Könyvhét meghívott vendégei:

- Kellei György
- Ambrus Judith
- Farkas Nóra
- Hegedűs György
- Hegedűs Vera
- Üveges Huba
- Szabó Tamás
- Szakáli Anna
- Dr. Varga István

A 93. Ünnepi Könyvhétet Gellért Katalin a Szecessziós világnap alkalmából tartott előadásával zártuk.

Úgy gondolom, a hagyományainkhoz híven, 2 év után, méltó módon ünnepeltük meg ezt az eseményt.

■ SZERENCÉS ANETT
Kaposvár

2022-es alsós nyári gyerektábor

A Takáts Gyula Megyei Hatókörű Könyvtár gyermekkönyvtárában általános iskolák alsósa számára meghirdetett tábort tartottunk június 20 és 24 között a Kellner Bernát Alapítvány támogatásával. Táborunkban 11 gyermek vett részt 6 és 11 éves kor között. A kedvezményes részvételi díj a foglalkozásokon túl biztosította a Corso Étteremben való étkezést is, ahol a gyerekek 5 féle menüből választhattak. Programok között szerepelt az Erdők Háza, ahol Dr. Mosoni László vezetésével bejártuk az interaktív kiállítást, mely során a gyerekek megismerkedhettek a Zselic vadvilágával, madárvilágával és növényzetével. Kirándultunk a Fekete István Látogatóközpontba is, ahol a gyerekek a Deseda vadvilágát bemutató kiállítást és egy méhészeti kiállítást tekinthettek meg. Ezek után hajózáztunk a Deseda tavon egy 15 fős kis hajón, ahonnan távcsövekkel figyelhettük meg a környezetet, többek között láthattak vadászó sást és a sütkérező teknőst is.

A fordított napon kipróbálhatták magukat könyvtárosként is, így testközelből tapasztalhatták meg a könyvtár különböző osztályainak, a feldolgozó, a módszertan, a helytörténet és a kölcsönzőpult munkáját, ami által alapos betekintést nyerhettek a könyvtár mindennapi működésébe. Délelőttönként papírszínházas foglalkozásokon vettek részt, mely során megismerkedtek a Kiskondás és a Mire jó egy lyukas zacskó? című mesékkel, valamint beszélgettünk többek között népmesékről és környezet-

védelemről. A kézművesfoglalkozások is nagyon népszerűnek bizonyultak, amely során fémdobozt dekupázsoltak, vasalós gyöngyöt készítettek különböző mintákban, és állatos luftit hajtogattak.

A gyerekek részt vettek az „Olvas minden nap tíz percet” elnevezésű olvasási kihívásunkon is, amely során vidáman gyűjtötték a pontokat a csapatuknak, ha beleolvastak a megadott szempontok szerinti könyvekbe legalább tíz percet (pl: idén megjelent könyvbe, díjnyertes könyvbe, több mint 100 éves könyvbe, verseskönyvbe stb.)

Szabadtéri foglalkozások során vidáman játszottak a Berzsényi parkban, a Süsü Parkban és az Okos Parkban, ahol minden játékot kipróbálhattak. Mivel a gyerekek nagyon élvezik a csapatokban való versengést ezért a mindennapi programok során további pontokat szerezhettek a csapatuknak a különböző játékos feladatok által. Így az egész hét a Zöld Gyíkok, a 99-esek, és a Mezei Katáng nevű csapatok között vetélkedésről szólt, ami tovább fokozta számukra a programok izgalmasságát. A hét végén a legtöbb pontot összegyűjtött csapat átvehette a megérdemelt jutalmát, és a gyerekek boldogan vitték haza az oklevelüket és az ajándékkönyveket.

■ **BISZVURMNÉ MÓZS ÉVA**
Kaposvár

Takáts Gyula Könyvtár – Helyismereti tábor közép- iskolásoknak 2022. 08. 22–26.

Helyismereti táborunk idén is nagy sikernek örvendett, a gyerekek az elégedettségmérő kérdőívekben csupa pozitív véleménnyel nyilatkoztak.

Hétfőn reggel 9 órakor irányított bemutatkozással kezdtük a csapatépítést. 3 mondatot kellett magukról mondani a gyerekeknek, amelyben szerepeltek a KÖNYV, KÖNYVTÁR, KÖNYVTÁROS szavak. Így egy képet kaphattunk arról, milyen a viszonyuk a könyvtárral, kinél, mire kell majd jobban odafigyelnünk a hét folyamán, hogy ez a viszony pozitív irányba fejlődhessen.

A 15 fő színválasztással 3 csapatot alkotott (kék, lila, zöld). Csapatnevet is választottak maguknak, és csapatjelvényt is készítettek. Minden nap pontoztuk a csapatokat külön-külön, ezek a pontok az adott színes lapjukra kerültek rögzítésre, méhsejt-szerűen, átláthatóan, látványosan rögzítettük a táblára.

Az első két nap feladatuk is volt a csapatszínekkel kapcsolatosan. Hétfőn a színüknek megfelelő könyvborítójú ifjúsági regényt kellett keresniük, kedden pedig olyan könyvet, amelynek címében szerepet a színük.

Ezekkel a játékokkal készültünk a csütörtöki (08.25.) digitális foglalkozásra is, – a könyvborítófédél adatainak megbeszélésével, – amelyen minden gyerek elkészítette Canva-ban a saját könyvborítóját.

A gyerekek egész héten töltöttek egy ún. olvasási kihívást, ez is már-már hagyomány nálunk, amelyért szintén pontokat kaphattak személyenként.

Hétfő délután fordított napot tartottunk, a csapatok a közszolgálati tér, a kölcsönzőpult, és a könyvkiválasztó munka-

folyamatainak rejtelseibe nyertek betekintést fél-fél órára. A kollégák és a csapatok is megkapták a pontos beosztást, hogy kinék, mikor, hol kell lenni, így folyamatosan, gördülékenyen ment a dolog.

Kedden üvegfestés volt a kreatív óra keretében, a gyerekek akril, ill. üvegfestékekkel különböző ábrákat, üveglak motívumokat készítettek.

Szerdán könyvtámaszt készítettünk gipszből, melyet csütörtök délután fejeztek be a gyerekek az egyik szabadidőben.

A héten minden nap több, rövidebb szabadidő is volt, amelyet olvasásra, ismerkedésre fordítottak, valamint játszottunk egy olyan játékot is, ahol 3 kérdésre kellett válaszolni mindenkinek egy külön lapon, majd a válaszok alapján ki kellett találni, ki-ről lehet szó. Ezt csütörtök délután játszottuk, amikor már több időt együtt töltöttek, hogy mennyire ismerték meg egymást. Ezért is pontot kaptak.

A pénteken még ebéd előtt megtartottuk a táborzárót, amelyen kihirdettük a győztes csapatot a héten szerzett pontok alapján, és minden résztvevő emléklapot, ajándékot, és jutalomkönyvet kapott a részvételért.

A táborozó gyerekek a hét folyamán mindannyian beiratkoztak könyvtárunkba, és a hét vége felé a gyerekek bekerültek a Helyismereti tábor nevű messenger csoportba, mely a további élő kapcsolattartást teszi lehetővé.

■ HERTELENDY HELGA
Kaposvár

70 ÉVES MEGYEI KÖNYVTÁR

A Kaposvári Körzeti Könyvtár és a Városi Könyvtár egyesítésével létesült 1952-ben a megyei könyvtár, amely a Dózsa György utca 18. szám alatt álló villaépületben (a mai TIT-székházban) kapott helyet. A megyei fenntartású könyvtár tizenkét helyiségből állt, és 30 ezer kötettel rendelkezett.

A szűkös hely miatt az elkövetkező években új könyvtári épület létrehozása vált szükségessé. Az építési program előkészítésében és a könyvtár felépítésben Kellner Bernát igazgató tevékeny szerepet játszott. A Kiss István építész által tervezett épületet 1964. augusztus 20-án adták át.

Fél évvel később az olasz kommunista politikus, Palmiro Togliatti (1893–1964)

■ Olvasóterem a Dózsa György utcai épületben

■ A megyei könyvtár 1964-ben

■ Az emeleti kölcsönzötér az 1970-es években

nevét vette fel a könyvtár, aki az intézmény megnyitásának idején halt meg. A könyvtár felavatása jelentős esemény volt, amely országos figyelmet is kapott, mert ez volt az első szabadpolcosra tervezett, korszerű megyei könyvtár az országban. Az általános böngésző részleg kialakítása külföldi példa alapján történt. Az olvasók érdeklődésének alapján hozták létre az egyes szakrészlegeket. A megnyitás után napi tíz órán át volt nyitva a könyvtár, és mintegy négy százan keresték fel naponta.

Több mint százezer kötetnyi könyvállománnyal rendelkezett, háromszázféle folyóiratot járatott. A kétszáz személyes előadóterem irodalmi estek, kiállítások, népművelő előadások színterévé vált. Irodalmi szabadegyetemi programsorozat is indult, melynek keretén belül egy-egy világirodalmi korszakot mutattak be az előadók. Az irodalmi estekhez felolvasó színpad is csatlakozott. A könyvtárnak külön irodalmi színpada, énekkara is volt. Neves előadók, írók látogattak el az intézménybe az évtizedek során, őket a könyvtári kiállítás fotóin láthatjuk viszont, bejegyzéseiket olvashatjuk a vendégkönyvekben.

A könyvtár zenei részlege 1978-ban hatvan taggal újjáalakította a Magyar Hanglemezklub kaposvári szervezetét. A tagsági díj befizetése ellenében a tagok kedvezményesen vásárolhattak hanglemezt, és havonta zenei előadásokat hallgathattak. Az évek során gazdag komolyzenei, könnyűzenei, szépirodalmi hangoskönyvekből álló hanglemez- és CD-állomány jött létre. A zenei anyagot az 1990-es években és a 2000-es évek elején az olvasók naponta hallgatták helyben olvasás közben, és nézték videón vagy DVD-n a művész- és szórakoztató filmeket.

A könyvtár bővítése a könyv- és folyóirat-állomány megnövekedése miatt az 1990-es évek végén elodázhatatlanná

■ Hamvas Béla emlékest Rátóti Zoltánnal

vált. A felújítás 2001-ben valósult meg, melynek során alapterülete 3700 négyzetméterre nőtt, az olvasóterem és a somogyi kutatóterem az épület bővítésében kapott helyet. A könyvtár számos funkcióváltást ért meg az évtizedek alatt. Az 1990-es években a számítógépek megjelenése megváltoztatta a szolgáltatásokat: a könyv- és dokumentumállomány katalógusa otthonról is elérhetővé vált.

A 21. században újfajta könyvtárhatalmas használat jelent meg, a kutatási, olvasási szokások átalakultak. A könyvtár szemlélyre szabva úgy közvetíti a szükséges irodalmat, hogy közben messzemenőig az olvasók kényelmét részesíti előnyben. Ezt szolgálja a könyvek házhoz szállítása a mozgásukban korlátozott olvasóknak vagy a könyvautomata, amely a könyvtár nyitvatartási idején kívül is használható. A kutatók otthonról is dolgoznak, miközben távolról használják a könyvtár adatbázisait, kéri a könyvek féltételét. Emellett szép számmal érkeznek azok az

olvasók is, akiknek fontos a személyes kapcsolat a könyvtárossal. Akitől nemcsak könyvet kérnek, hanem könyvélmenyeiket is megosztják vele. Kutatások is azt bizonyítják, hogy a jövő könyvtárában is hangsúlyos lesz a kommunikáció. Közösségi terek állnak majd rendelkezésre, ahol beszélgethetnek, jól érezhetik magukat a látogatók, közös élményeket szerezhetnek az olvasás mellett. A „Z” generáció ma már olyan változatos tereket igényel, ahol inspiráló környezetben lehetőség van csendes egyéni tanulásra, csoportos felkészülésre, előadásra, kreatív foglalkozásra, játékokra egyaránt. A kaposvári könyvtár esetében ezeket a szempontokat egy új, a század kihívásainak megfelelő épület tudná megvalósítani, amelyet reményeink szerint a jövőben lehetne aktualizálni. Jelen helyzetben az energiaválság azonban új feladatok elé állít minket.

■ H. MOLNÁR KATALIN
Kaposvár

A könyvtár igazgatói

Dr. Kerekes András – Igazgató: 1949–1957
(Budapest, 1907–Székesfehérvár, 1991)

A könyvtár első vezetője, igazgatója csempeli munkáscsaládból származott. 1949-ben őt bízta meg a Kaposvári Körzeti Könyvtár létrehozásával, a somogyi közkönyvtári hálózat szervezésével. Ő kezdte el a könyvtárakat telepíteni, és a gondozásukat szervezni az országnak ezen a területén. Arról is gondoskodott, hogy 1950-ben Kaposváron is legyen nyilvános közkönyvtár. Amikor a 13/1952. (V. 14.) M. T. sz. határozat értelmében az országban másodikként megalapították a megyei könyvtárat Kaposváron, igazgatója Kerekes András lett. A könyvtár dolgozóinak létszáma ekkor 7 fő volt. Első feladatuként az olvasószolgálatot kellett megteremtenie.

Kellner Bernát Béla – Igazgató: 1957–1976
(Szombathely, 1908–Kaposvár, 1996)

1950. április 1-jén nevezte ki Kerekes András, akkor még a Körzeti Könyvtár igazgatója a városi fiókkönyvtár vezetőjévé. 1957-ben lett a megyei könyvtár igazgatója, amelynek élén 1975-ig állt. Az új könyvtár 1960 és 1964 között épült Kellner Béla szakmai irányításával, és akkoriban az ország legmodernebb szabadpolcos közművelődési könyvtárának számított. Hosszú éveken át részt vett az Országos Könyvtárügyi Tanács munkájában, és tagja volt a *Könyvtáros* című folyóirat szerkesztőbizottságának is. Szerkesztett néhány somogyi könyvtári évkönyvet, elkészítette az első somogyi sajtóbibliográfiát. Iránymutatásával könyvtáros generációk tanulták a szakmát. 1975-ben vonult nyugdíjba, negyvenhét évi szolgálat után.

Szita Ferenc – Igazgató: 1976–1992
(Böhönye, 1932–Kaposvár, 2018)

Könyvtárosi pályafutását 1955-ben a Megyei Könyvtárban kezdte. 1959 és 1975 között igazgatóhelyettesként továbbra is a vidék könyvtárügyével foglalkozott. Megszervezte a Magyar Könyvtárosok Egyesületének Somogy Megyei Szervezetét, később az országos elnökség tagja is lett. 1976-tól 1992-ig igazgatóként országosan is elismert szereplője lett a hazai könyvtárügynek. A Berzsényi Irodalmi és Művészeti Társaságban szintén munkálkodott. Egy ideig szerkesztette a Somogy c. irodalmi és művészeti folyóiratot, a könyvtár kiadásában pedig több tucat kiadványt.

Varga Róbert – Igazgató: 1993–2011
(Kelevíz, 1950–)

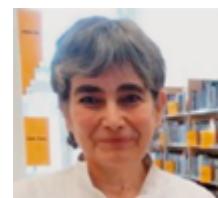
1972-től a megyei könyvtárban lett módszertani előadó, 1982-től módszertani osztályvezető. 1993-tól nyugdíjba vonulásáig a könyvtár igazgatója. 1972-től házassága révén Kaposvárra költözött, és a megyei könyvtárban lett módszertani előadó, 1982-től módszertani osztályvezető. 1993-tól nyugdíjba vonulásáig

a könyvtár igazgatója. Nagy kihívást jelentett számára a könyvtár 2000–2001-es bővítésének, és az azt követő belső strukturális változtatások irányítása. 2001-től Somogy megye vezető könyvtári szakfelügyelője volt. 1998-tól könyvtári szakértőként is tevékenykedett. Rendszeresen vett részt könyvtárosok vizsgáztatásában. Tervezett hivatását gyakorolta, amikor taníthatott a Kaposvári Egyetem könyvtáros képzésén. 1976-tól tagja a Magyar Könyvtárosok Egyesületének, 1976-tól 1986-ig a Somogy Megyei Szervezet titkára, 1994-től 2007-ig az országos elnökség tagja, valamint máig az MKE HKSZ tagja.

Köpflerné Szeles Judit – Megbízott igazgató: 2011–2012
(Kaposvár, 1962–)

1999. júniusában Varga Róbert igazgató az olvasószolgálat osztályvezetőjévé nevezte ki. Majd 1999. októberében a könyvtár igazgatóhelyettese lett. Közben, Varga Róbert nyugdíjba vonulását követően egy éven át (2011. januárjától 2012. februárjáig) megbízott igazgatóként tevékenykedett, nem megszüntetve igazgatóhelyettesi megbízását sem.

Dr. Horváth Katalin – Igazgató: 2012–2017
(Kaposvár, 1957–)

2012-től öt évig a könyvtár igazgatójaként dolgozott. 2013-ban részt vett a kistéleplési ellátásból a KSZR-re való átlátásban és az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív program pályázatában. Tagja volt a Dél-dunántúli Történész Tábornak, a Magyar Könyvtárosok Egyesületének, a Magyar Történelmi Társulatnak.

Horváth Péter – Igazgató: 2017–2022
(Nagyatád, 1982–)

2017. április 1-től 2022. március 31-ig a kaposvári Takáts Gyula Könyvtár igazgatói feladatait látta el. Ez idő alatt megvalósult a belső raktári és kézikönyvtári könyvek (kb. 14000 kötet) és aprónyomatványok (30 doboz) penésztelenítése, amely már évek óta napirenden volt 2019. áprilisa óta az MKE Somogy Megyei Szervezetének elnöke.

Rázsits Veronika – Igazgató: 2022–
(Marcali, 1984–)

A Nagybajomi Települési Értéktár tagjaként az értéktár bizottság munkáját koordinálja, hozzájárulva a helyi értékek feltárásához és megőrzéséhez.

2022. április 1-jétől a Takáts Gyula Könyvtár igazgatója.

■ BARABÁS TAMÁSNE – KAPOSVÁR

Emlékezés Gerő Gyula bácsira

Gyula bácsi és Varga Róbert levelezéséből

Kedves Gyula!

Nehéz szívvel ülök le levelet írni Neked. Nem leveleztünk ugyan, az általad szerkesztett Könyvtári levelező/lapodba több írást is küldtem, de sokat találkoztunk, és sokszor beszélgettünk telefonon. Most már hiába hívnálak. A telefon még kicseng, aztán vége. De talán e levél még eljut Hozzád, a Lélek szárnyán, mert e levéllel még tartozom Neked.

Aktív éveimben általában délután hívtalak az Országos Széchényi Könyvtárban (OSZK), mert Te még nyugdíjasként is ott dolgoztál. Mostanában sokat emlegetted, hogy hetven évet dolgoztál a könyvtárügyben.

A legmaradékosabb munkád a Magyar Könyvtártörténet Kronológiája, valamint az utóbbi tíz évben Rácz Ágnes segítségével megalkotott, „A könyvtárügy Somogy megye napilapjaiban 1919-1944 (repertórium, még kéziratban). A többi publikáció címei és életrajzi adataid megtalálhatók a szakmai forrásokban, pl. a *Somogyi könyvtáros ki kicsoda* c. kiadványunkban is.

Igen, mert Te mindig somogyinak tartottad magad, jó lojalpatriótaként gyakran jártál Somogyba. Számomra a legkedvesebb munkád a „*Könyvtár a megyeházán*”, amely a Somogyi könyvtártörténeti füzetek 4. köteteként könyvtárunk kiadásában jelent meg 2002-ben. Méltán írta róla Nagy Anikó a Katalist-en 2022. 198/20. számában: „*Könyve, amely a kaposvári könyvtár megteremtője, és a hazai közkönyvtárak megalakulásának dokumentuma*”. Nekem különösen kedves olvasmányom, mert gyakorlatilag lefektetted benne a könyvtárosi munka legalapvetőbb lényegét.

Később, amikor én is nyugdíjba mentem gyakran este fél tíz felé hívtalak. Addigra már hazaértél az OSZK-ból, így nyugodtan beszélgethettünk. Általában én kérdeztelek, leginkább könyvtártörténeti dolgokról. Látod, Gyula, most már nem kérdezhetem meg Tőled, hogy „Ment-e a könyvek által a világ elébb?”

Igaz, az utóbbi időben inkább a repertóriumról beszélgettünk. Beszámoltál az elkészültéről és közösen gondolkodtunk a kiadásáról. Sajnos nem érhetted meg utolsó műved megjelenését. Ránk maradt az a felelősség, hogy a 342 oldalas, bőséges annotációval és mutatókkal ellátott mű mielőbb a szakma tudományos kutatóinak kezébe kerüljön. Somogyiaknak nélkülözhetetlen kalauz az idézett korszak tanulmányozásához, más

megyékből valóknak pedig példa a kultúrtörténet ily módon való feltárására.

Halálhíred óta sokat gondolok Rád. Sorolhatnám kettőnk barátságának történetét, de az mondhatni csak ránk tartozik. Két dolgot azonban csak megemlítek. 1980-ban felkértél, hogy írjak az 1977. december 2-án átadott könyvtárbusz két évéről egy cikket. Ez meg is jelent a Könyvtáros 1980/8-as számában. Nem sokkal később, amikor Kaposvárra jöttél, találkozásunkkor az üdvözlés után azt mondtad, nyilván jó szerkesztői, pedagógiai érzékkel: „*te tudsz írni*”. Ez akkor jól esett, és el is hittem. Visz-

szatekintve, ez a kijelentésed nehéz örökség lett számomra, hiszen rájöttem, hogy figyelembe véve szentenciádat, a „kötelező – illendő – könyvtárosi pontosságot”, sokszor okoz fejtörést egy-egy cikk bevállalása. Csak az vigasztal, hogy Te is vívódtál ezzel könyvtárosi pályád kezdetén. Erről is írsz a naplódban. „*Egy levelem olvastán a körzeti könyvtár szervezője azt mondta rólam: úgy ír, ahogy beszél. Ha ezt sikerül megvalósítanom más műfajban is, akkor tudok írni.*” Azt is köszönöm, hogy a kis könyvtártörténeti füzetem második részeként az akkor még készülő kronológiád somogyi vonatkozású fejezetét közölhettem, így társszerzők is lettünk.

Még egy könyvkapcsán szeretném megírni Neked gondolataimat: „*A Helyismereti Könyvtárosok VIII. országos*

tanácskozása Kaposváron 2001. július 18-20.” című kiadványról van szó. Örökké hálás leszek a szervezőknek a megrendezésért, és Mándli Gyulának azért, hogy rábeszélte a konferencia előadásainak kötetbe foglalására és megjelentetésre. Most, 21 évvel később a megyei könyvtárak fennállásának 70. évében ugyanúgy időszerű, mint az elhangzás pillanatában. A könyvtártörténet különböző aspektusait járták körül az előadók, és neves könyvtárosokról is szó esett. Ennyi idő távlatából újra olvasva, minden elfogultság nélkül mondhatom, hogy a kötet maradéktalanul teljesítette feladatát. A magyar könyvtártörténetírás újszerű megírásának módszertana sejlik fel az oldalakon. Különösen Papp István, „*A magyar közkönyvtárak a 20. század második felében*” című előadásából, mely pontos áttekintést ad a korszakról. „A múltra emlékezünk, a jövőt elképzeljük, a jelent akarattal formáljuk” – írta bevezető „meséjében” Pista. Te is könyvtártörténetről szóltál a „*H(öskor) könyvtárosainak*” ürügyén. A további jeles előadók méltatásától most eltekintek. A

kötetét záró, utolsó előadásod hangvétele inkább borúlatozó: „*Kiáltvány (kiáltás) a hétköznapi könyvtártörténet írásáért*”. Belső eredményekről és nagy gondokról szól: intézmények irattárainak gondozatlanságáról, a szakmai dolgozatok, diszsertációk egységes leőhelyjegyzékének hiányáról, és a könyvtári ki-kicsodák megyei szintű elkészítésének akadozásáról. Érthetetlen, mondtad, de tény: „az intézmények nagy része, s minél kisebbről van szó, annál inkább, saját tegnapijáról is alig tud valamit.”

A minap eleven példáját tapasztaltam ennek az esetnek. Kezembe került egy korábban szebb napokat is megélt somogyi község, frissen megjelent „Kronikája”. Az igényes szép kivitelű keményítáblás 333 oldalas könyv „Művelődéstörténet” fejezet-cím alatt alig pár sorban említi, hogy „1927-ben a vármegye 97 községe egyenként – köztük a nevezett település – 140 kötettel népkönyvtárt kapott”. A könyvtár 1945 utáni működéséről semmi hír, pedig én is jártam abban a könyvtárban. Külön életrajzi fejezetet szenteltek annak a tanítónőnek, akinek, 1950-tól generációk nőttek fel a keze alatt. Később a falu első díszpolgára lett. Életrajzában említik csak, hogy „Mindezek mellett tizenkilenc évig volt a település könyvtárosa.” És nem is akármilyen, teszem hozzá. „Hetvennégy évesen még tanítottam. Nagyon szeretem a gyerekeket: kedvesek és sok vidámságot hoznak az életembe. A szórakozást a könyvek jelentik most is, nagyon szeretek olvasni. Azért dolgozom, hogy meg tudjak venni magamnak néhány új könyvet”. Ezt a vallomását Neked idéztem Gyula, mert te is találkoztál hosszú pályafutásod során ilyen, úgynevezett kisteleplésen élő nagy könyvtáros egyéniséggel.

Szorgalmaztad még az „oral history”, a szóbeli történelem műfaját. Javasoltad, hogy akkor még drága videofelvétel helyett alkalmazzuk a magnetofonos hangrögzítés gyakorlatát. Hát, nem nagyon alkalmazzuk, pedig ma már egy cigarettás doboznyi készülékkel kép és hangfelvételt szinte bármely helyzetben lehet rögzíteni. Nem véletlen, hogy az „Epilógus helyett” c. fejezetben keserűen említetted: „A könyvtártörténeti munkálatok irányításának, összehangolásának és folyamatos gondozásának, hosszú idő óta nincs gazdájuk. Jelenleg tehát nincs műhely, nincs köréje szervezett csapat, nem létezik a könyvtártörténet-írási törekvéseket ösztönző és folyamatosan támogató, „hétköznapi” gondozó tevékenység. Az ötletszerűen kiírt, rövid határidejű pályázatok csak arra jók, hogy elleplezzék a mindennaposan végzendő, érdemi munkálatok hiányát”.

Mondandód befejező részében feladatmeghatározás helyett kérdéseket tettél fel, melynek megválaszolása a feladatok lehetséges megvalósítását is jelentené. Én most csak a legfontosabb kérdéset emelném: „Ki, mely szervezet vállalja, vállalhatja a mindennapi, hétköznapi könyvtártörténeti munkálatok irányítását, a célok feladatok és az eszközök-módszerek kidolgozását, valamint a munkálatok gondozását?” Nagy általánosságban válaszolva, a könyvtáros szakmának kellene ezt megtenni, már az önbecsülésünk miatt is. Látod, nekem is eszembe juthatott volna még aktív koromban, hogy Veled is készítek interjút, ahogy annak idején a videózás őskorában, az első könyvtárigazgatóról, Kerekes Andrásról készítettem, akit Te gyakran emlegettél kartársként a könyvedben. Ő körzeti könyvtárvezetőként dolgozott Kaposváron, a megyeházán, csak egy másik szobában.

De hát ki gondolt tíz évvel ezelőtt arra, hogy Te egyszer csak nem leszel, mert minden könyvtári rendezvényen ott voltál. Mi, Helyismereti Könyvtárosok Szervezetének tagjai különösen is büszkék vagyunk arra, hogy rendezvényeinken mindig ott lát-

tunk, amíg erőd engedte. Vallottad, hogy nem csak a könyvtárosok felelőssége szakmájuk történetének kutatása, hanem minden helytörténeti kutatónak is, amennyiben a könyvtártörténet is a helytörténet része. Ilyen alapon a Helyismereti Könyvtárosok Szervezetének különösen is fontos lenne örökséged továbbvitele, a könyvtártörténeti kutatások felkarolása. Számomra ezt sugallja a 2001-es előadásod címe, a „*Kiáltvány (kiáltás) a hétköznapi könyvtártörténet írásáért*”-re adott válasz. Azt írtam, hogy a kötet maradéktalanul teljesítette feladatát. És mi könyvtárosok mit valósítottunk meg javaslataidból? Mert Te a hetvenévi munkásságodat kitevő Kronológiáddal leraktad a jövő könyvtártörténeti kutatás alapjait. Előadásodban az is elhangzott: „*A kronológia a történetírás sorvezetője. A jó kronológia csontváz, amelyre az elhivatott történetíró biztos kézzel és pontosan teheti fel az inakat, ereket, izmokat, alkothatja meg a nagy formákat és ezek helyes arányait.*” Tíz éves munkával elkészített repertóriumoddal pedig, mely kiadásra vár, megalapoztad szeretett megyéd könyvtártörténetének megírását, újra írását. És mi mit csináltunk ez ügyben az elmúlt huszonegy év alatt? A rengeteg munka mellett pont a szakmai múltunk megismerésére nincs emberünk és nincs időnk. Látod, Gyula, huszonegy év eltelt a kaposvári rendezvény óta. Előadásod utolsó mondatai visszhangoznak bennem: Szavak, szavak, kérdések, kérdések. Ki mit vállaljon? Hol, mikor, hogyan? És a válaszok? És a válaszok!

Epilógus

A már többször hivatkozott kaposvári tanácskozás első előadója Papp István volt. Remélem, nem veszi a levéltitok megsértésének, ha a legutolsó, április 18-án nekem feladott leveléből idézek:

„*Sajnos, Gerő Gyuszi nem érte meg, hogy nyomtatásban lássa kronológiája utolsó kötetét, meg a somogyi könyvtárak életéről szóló dokumentációt. Én nagypénteken kaptam a hírt Gyula haláláról. Könyvtárügyünk, könyvtári közösségünk kiemelkedően jelentős alakját veszítettük el benne, aki tényleg eggyé vált a szakmával, élete utolsó pillanatáig dolgozott érte. Felelősséget érzett iránta, s jelentős anyagiakkal támogatta. Azt hiszem, a nagy példaképek közé kell sorolnunk őt, az olyanok közé, akik ma már nem születnek. Soha nem tagadta meg somogyi indulását.*”

Amikor Pista ezeket a sorokat írta bizonyára arra is emlékezett, amit Gyula írt a „*Könyvtár a megyeházán*” című „naplós” könyve végén: „*A (somogy) megyei könyvtár ünnepélyes avatásán magam is részt vettem, egy személyben képviseltem a Népkönyvtári Központot és az Országos Széchényi Könyvtár frissen, alig két hete alakult módszertani osztályát, az úgynevezett módszertani kabinetet. Mivel a gyökereket nem lehet kitépni és az én könyvtárosi énem a kaposi megyeházán levő olvasóteremben „született”, a helytől elszakadva is vissza-visszatérő családtag, leszármazott, féltő szeretetével 50 éven keresztül figyeltem – és amikor és ahol lehetett segítettem is – az útnak indító somogyi könyvtár-könyvtárak sorsát, fejlődését.*”

Köszönöm Gyula, amit tőled kaptam emberségből, szakmaiságból, gondolom, sok száz könyvtáros kollégám most együtt érez velem. Én viszont egyre azon töprengök, hogy a nagy embereknek, akik hatalmas életművet hagytak maguk mögött, meg kell halniuk ahhoz, hogy halhatatlanok legyenek. Te és példád velünk marad örökké!

Kaposvár, 2022. 05. 01.

■ VARGA RÓBERT
Kaposvár

PILLANATKÉPEK A KÖNYVTÁR ÉLETÉBŐL

Gráfikát készítette: Szőke Henrietta – Kaposvár

„LÁTHATATLAN VALÓSÁG”

A Láthatatlan Valóság című programot könyvtárunkban évről évre nagy sikerrel rendezzük meg a Vakok és Gyengénlátók Somogy Megyei Egyesületének közreműködésével. Országunkban az egyik legnagyobb szabású ilyen jellegű rendezvényt mindig októberben, a látás hónapjában tartjuk. Október 15-e a fehér bot napja, ezért lett ez a látássérültek problémáira érzékenyítés időszaka.

Idén is interaktív módon, lesötétített teremben ismerhették meg az egészséges, látó gyermekek-felnőttek a látássérültek világát. Voltak kreatív játékok, logikai és ügyességi feladatok, csörgőlabda játék. Az érdeklődők megismerkedhettek a vakvezető kutya napi teendőivel is. Hogyan él együtt kutya és látássérült társa, mi az, amiben segíteni tudják egymást.

A programok mindig regisztrációhoz kötöttek. A korábbi évekhez hasonlóan közel 400 látogatót fogadtunk. A regisztrációs lista minimális hirdetéssel, pár nap alatt betelt. Rendezvényünk minden évben nagy népszerűségnek örvend.

Nagy öröm számunkra, hogy meg tudjuk mutatni, érzékenyíteni tudjuk a látássérültek problémáira egészséges embertársainkat, akik ritkán vagy egyáltalán nem találkoznak az ő mindennapi gondolataikkal. Ezzel próbáljuk egymáshoz közelebb hozni a két „világot”, s ha már annyit sikerül elérnünk, hogy ezek a felnőttek-gyermekek segítő kezet nyújtanak egy-egy adott szituációban a látássérült embereknek, már megéri a fáradságot.

■ SZERÉNYINÉ TAR GABRIELLA
Kaposvár

KÖNYVAUTOMATA ÁTADÁS

Grafikát készítette: Szóke Henrietta – Kaposvár

KÖNYV- AUTOMATA

2022 májusában átadásra került a könyvautomata szekrényünk, amely a könyvtár hátsó bejáratánál található.

A nap 24 órájában, a hét minden napján működik, nyitvatartási időn kívül is lehet visszahozni, illetve kérni könyvet a 9 rekeszes automatába.

Az olvasók körében egyre népszerűbb a használata, hétfévente rendszeresen megtelik a visszahozott könyvekkel.

Minden korosztály számára könnyű és kényelmes hozzáférést biztosít annak, aki a könyvtár nyitvatartási idejében nem tudja személyesen átvenni a dokumentumokat.

LAPTAPÍR

Könyvtárunkban új szolgáltatás lesz elérhető 2022 novemberétől.

Az országban már több könyvtár is felvette online szolgáltatásai közé a LAPTAPÍR-t (az elektronikusan olvasható újságokat). Az olvasó úgy olvashatja a lapokat, mintha nyomtatott kiadványt tartana kezében.

Az adatbázis használatához ingyenes (regisztrációs), vagy érvényes olvasójegy szükséges.

Kétféleképpen elérhető:

- Könyvtári wifin keresztül, saját eszközzel: (laptop, okostelefon, tablet)
- A könyvtár közszolgálati terében bármely számítógépen

Országos Könyvtári Napok rendezvényei közül

Egy egyszeri regisztrációt követően (mindenkinek a saját e-mail címmel) bárki könnyen hozzáférhet a kedvenc újságjához, magazinjaihoz. Ezeknek száma folyamatosan növekszik, nagyjából 3000 lapszám közül válogathat az olvasó. Az aktuális lapszámok mellett évekre visszamenőleg kereshet cikkek, témák után. A kulcsszavas kereső a Laptapír összes kiadványából összegyűjti a találatokat lapokra bontva. Ha túl soknak találja a 140 lapot, vagy csak bizonyos lapokat szeretne olvasni, akkor a kategóriaválasztóval kijelölheti mely témakörök érdeklék. Ebben az esetben, csak az ilyen típusú lapok jelennek meg önnek. Hasznos funkció a könyvjelző, amivel az olvasnivaló megjelölhető. Bármelyik kiadványban helyezük el, később egy gombnyomással elérhető.

Mivel egyetlen előfizetéssel egy időben 5-en használhatják a szolgáltatást, mindenki más-más témakört, és érdeklődési kört jelölhet meg magának, hogy az adott profilban mely lapokat szeretné látni, olvasni.

■ SZERENCÉS ANETT
Kaposvár

TÁRSASJÁTÉK- KÖLCSÖNZÉS

Gyermekkönyvtári szolgáltatásaink köre egy olvasóink által rég vágyott dologgal, a társasjátékok kölcsönzésével bővül hamarosan.

Egy ideje folyamatosan újítjuk társasjáték készleteinket, és konkrétan az utóbbi időben erre nagyobb hangsúlyt is tudunk fektetni kellő anyagi fedezet meglétével.

Szerettük volna mielőbb lehetővé tenni a társasjáték kölcsönzést, így felvettük azokkal a könyvtárakkal a kapcsolatot, ahol ez a szolgáltatás régóta, és példaértékűen működik.

Ezek mintájára kezdjük el mi is a projektet még a tél előtt (Szolnok, Pécs).

A társasjátékok a gyermekkönyvtári részen kerülnek kiadásra, a játékleírások egy listán lesznek elérhetőek ugyanitt a könnyebb és hatékonyabb választás érdekében. A visszavétel a kölcsönzőpultnál történik, a pontos darabszám ellenőrzése a közszolgálati térben lesz.

Bérleti díj ellenében vihetik haza olvasóink őket, ennek nagysága a társasjáték értékétől függ. Kölcsönzéshez az online katalógusunkban a társasjáték tárgyszó alatt lehet majd megkeresni közülük a legmegfelelőbbet.

Minden korosztály megtalálhatja kedvenc játékát akár egyedül, akár csoportosan, hosszabb vagy rövidebb játékidővel. A kicsiknek főleg építőjátékkal készültünk, de van képvadászós, keresztretjétnyes, szókincsbővítő, logikát, együttműködést fejlesztős, klasszikus, megújult külsővel, vagy egészen új kiadású társas is egészen 99 éves korig.

Pl.: Jumanji, Szabadulópakli, többfajta Brain Box, Monopoly Válts zöldre című társasok.

A Catan telepesei többszemélyes táblás stratégiai játék, a Tabu, a kimondhatatlan jókedv játéka pedig díjnyertes társasjáték.

■ HERTELENDY HELGA
Kaposvár

OKN PROGRAMOK KÖZÜL NÉHÁNY

ORSZÁGOS KÖNYVTÁRI NAPOK
ESÉLY • EGYENLŐSÉG • KÖNYVTÁR
2022. OKTÓBER 3-9.

1 TELEGDI ÁGNES ÍRÓ-OLVASÓ TALÁLKOZÓ

2 RAKTÁRTÚRA

3 V. KULCSÁR ILDIKÓ ÍRÓ-OLVASÓ TALÁLKOZÓ

4 FÁBIÁN JANKA ÍRÓ-OLVASÓ TALÁLKOZÓ

5 SZABÓ TAMÁS KÖNYVBEMUTATÓ

■ Grafikát készítette: Szőke Henrietta – Kaposvár

MEGMOZDULT VALAMI

„Jött az új igazgató, és azt hitte, majd mindent átrendez – de lebeszéltek” – ez lehetett volna egy itteni (Takáts Gyula Könyvtár) munkahelyi folyosói beszélgetés 2022 nyarából, mert így is volt. Persze nem lebeszéltek, hanem adtam egy kis időt arra, hogy ideálisabbá tegyünk a körülményeket (bár én nem hiszek ebben, a körülmények sohasem ideálisak, mindig lehetne valami jobb, szebb, praktikusabb...), és én is jobban felmérjem a helyzetet, mivel járna, ha a gyerekkönyvtár és a kézi/helytörténeti rész helyet cserélné.

Nem kellett sokáig várni, hiszen a dráguló rezsidíjak okozta válsághelyzetre egyből ez jutott megint eszembe... A gyermekrésznél jóval kevésbé látogatott helytörténet/kézi-könyvtár részt vigyük fel a másodikra, és zárjuk le ideiglenesen, a gyerek rész pedig jöjjön le, ahogy páran már kigondoltuk, de eddig senki nem fogott hozzá.

Kicsit ideálisabbak voltak a költözés körülményei, mint nyáron, pl. sokkal több kolléga részt vett benne, nem volt olyan meleg. Persze így is izzadtunk elegendet, belátom, ez nyáron 35 fokban fizikailag teljesíthetetlen lett volna.

Az emberek többsége szereti az állandóságot. Az itteni könyvtárban nagy dolgok, úgy gondolom, nem változtak az elmúlt évtizedekben. Ha a fizikai dolgokat nézzük, minden ugyanott volt, mint ahol 2001-ben berendezték. Jól van az úgy... Jó, persze jó, de mi lenne, ha... és kiderült, azért másokban is megfordult már ez az eretnek gondolat, hogy lehetne az első szinten a gyerek rész.

Szóval 2022 őszén belevágtunk, a régi motorosok kételkedve, a fiatalabbak beletörődve, hogy mi lesz ebből... és természetesen sikerült teljesíteni, sőt túlteljesíteni a 2 hetes bezárás alatti pakolás terveket. Én nagyon szeretek átrendezni,

pakolni, és mi lenne, ha... még szerencse, hogy el kellett mennem a második héten Békéscsabára, szerintem mindenki megkönnyebbült.

Jelenlegi társadalmunkban a kisgyermekesekre kiemelt figyelem irányul. Kevés nő vállal egyre kevesebb gyermeket, ezért mindent meg kell tenni, hogy jól érezzék magukat pl. a könyvtárban is. Ez miért lesz jó a társadalomnak? A ba-

részből kifelé menet talán a szülők is elcsípnek magunknak 1-1 olvasmányt a böngészésben.

Családbarátnak kell lenni. Számomra ez nem csak egy szlogen, hanem egy szemlélet. Tegyük meg, amit meg tudunk tenni azért, hogy kisgyermekkel kényelmesen, biztonságosan használhassák a családok a könyvtárat. A maslowi szükségletpiramis alján is a fiziológiai

klubjainkban vesznek részt először közösségi eseményen, sőt itt vannak először közösségben a babák. Az anyukáknak fontos visszajelzés, hogyan viselkedik a gyermekük más gyermekek társaságában, így kicsit láthatják, mi lesz ha bölcsibe/oviba mennek a kicsik. Ez az első alappillér, amit adhat a könyvtárunk, aztán majd visszajár ide a gyermek ovisként, iskolásként, dacos kamaszként, a szülő majd jön könyvekért, mihez kezdjen a dackorszakos kisgyerekekkel, majd a dackorszakos kamasszal... és végtelenségig folytathatnám. Ehhez kell nekünk családbarát helyszínt biztosítani. Hogy legyen egy szép, tiszta hely pelenkázni, a biliről leszoktatás idején közel legyen a wc, átlátható legyen a tér, és a gyerek-

szükségletek vannak. Először ezekre a fiziológiai dolgokra adjunk könnyen megközelíthető megoldásokat (wc, pelenkázó egy szinten a gyerekkönyvtárral), és utána hatékonyabban tudunk foglalkozni a magasabb rendű szükségletekkel... pl. olvasásra nevelés... esztétikai élmények stb.

Sikerült, megcsináltuk, jobban sikerült, mint azt a legtöbben várták. Összehozta a csapatot, és felszínre hozott eddig kimondatlan problémákat apparátusi szinten.

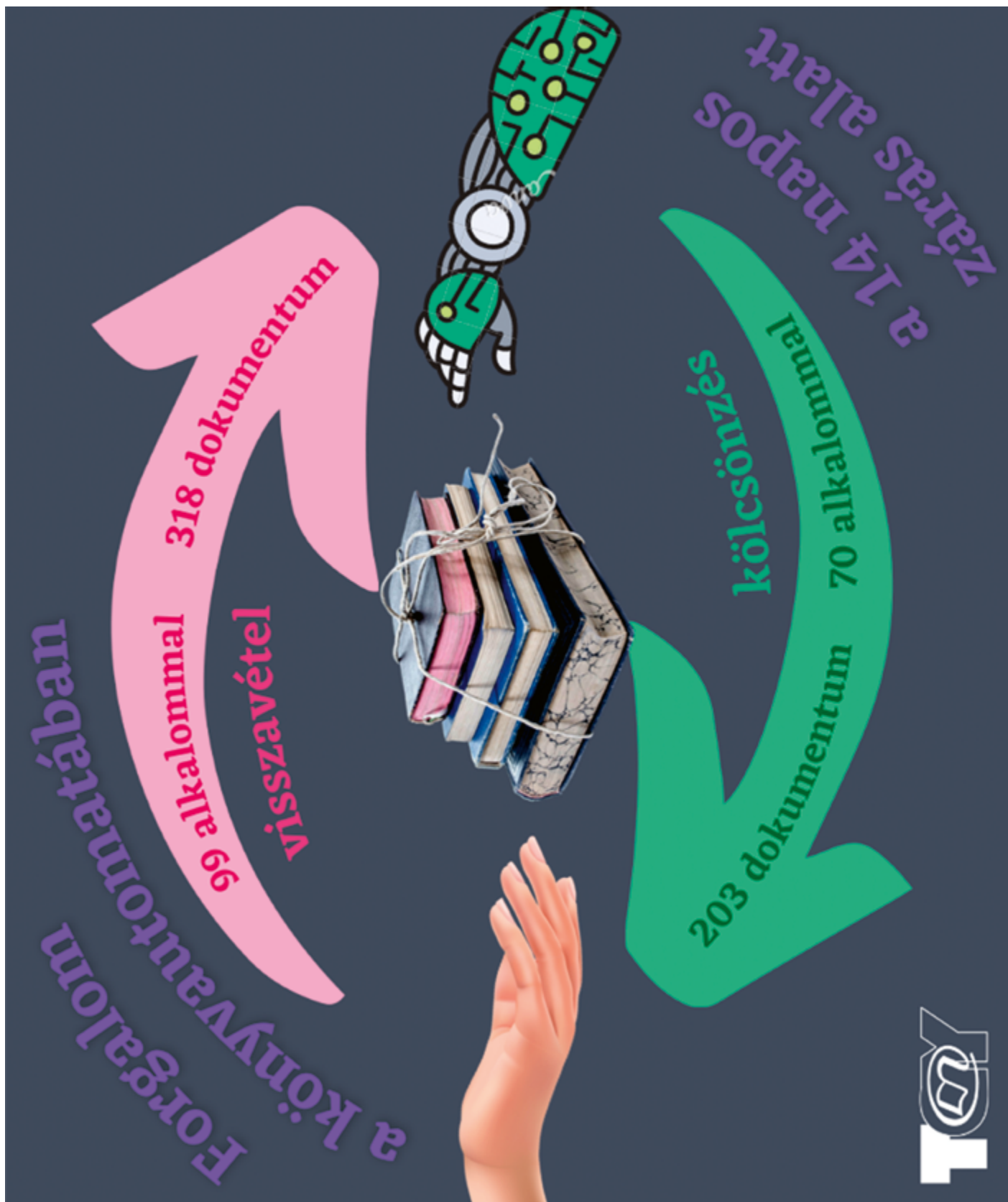
Dolgozunk rajta, hogy szebb, csinosabb legyen a könyvtár, és jobb munkahely legyünk. Szerintem főleg ez utóbbiért érte meg.

■ RÁZSITS VERONIKA
Kaposvár

„ZÁRVA TARTÁS ALATT”

A könyvtár 2 hetet zárva volt, de az élet nem állt meg. Míg mi bent pakoltunk, addig a könyvautomata – és az azt kezelő

kolléganő – állt a szolgáltatás első sorába. Mint az ábra is mutatja: nem unatkoztak.

Grafikát készítette: Veizer Anita – Kaposvár

Kasie West: SZERELEMBE ZÁRVA

A könyvtár sokkal ijesztőbb éjszaka, mint nappal. Ezt megtapasztalja Autumn Collins is, aki lemarad a baráti társaságától, és véletlenül a könyvtárban ragad egy hétvégére. Mivel a telefonját az összes holmijával együtt betette szerelmébe, Jeff kocsi-jába, így nincs más választása, minthogy az egész hétvégét a bezárt könyvtárban töltse.

„Könyvek! Hiszen ez a hely tele van könyvekkel! Szerzek egy könyvet, elvonulok egy távoli sarokba, és addig olvasok, amíg valaki rám nem talál. Biztosan voltak olyanok, akik ezt úgy élték volna meg, mint egy valós álmot. Én is megpróbálhatnám – gondoltam. – A gondolat teremtő ereje. Hiszen ez az én valóra vált álmom!”

Később kiderül, hogy nincs egyedül, hiszen Autumnnal együtt Dax Miller is a könyvtárban ragadt. Dax pont az ellenté-

te Autumn szerelmének, Jeffnek. Míg Jeff mindig vidám, sokat beszél és társaságában mindenki jól érzi vele magát, addig Dax komoly és szótlan fiú. Az összezártság miatt, tévzének, kártyáznak és beszélgetnek, miközben egyre jobban megismerik egymást. Kiderül, hogy Dax nem is olyan rémes, mint amilyen a híre. Természetesen szerelembe esnek. De megmarad-e a szerelmük a mindennapokba visszatérve is, vagy ez csak a különleges helyzetnek volt köszönhető?

Ezt a romantikus, lelkizős könyvet leginkább kamasz lányoknak ajánlom, amelyben a szerelem a főszereplő. Na és persze a könyvtár.

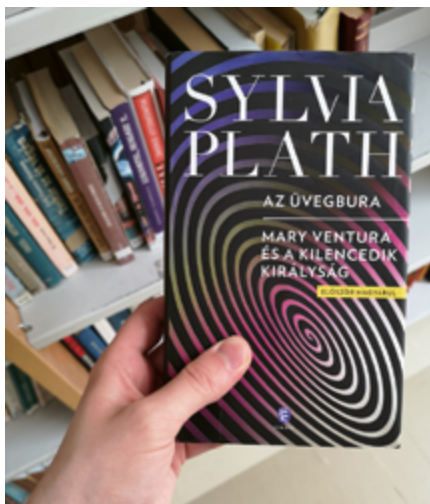
■ **BISZVURMNÉ MÓZS ÉVA**
Kaposvár

FELNŐTT KÖNYVAJÁNLÓ

Sylvia Plath: AZ ÜVEGBURA / MARY VENTURA ÉS A KILENCEDIK KIRÁLYSÁG

Sylvia Plath a huszadik századi amerikai posztmodern irodalom egy legnagyobb alakja, egy feminista ikon, aki – abszolút jogosan – kiállt a nemi egyenlőség mellett, és dühvel vegyes logikus érvelésekkel fogalmazta meg nemtetszését a nők akkori helyzetével kapcsolatban. Művei remekül idézhetők, a mai napig tartalmazznak fontos üzeneteket, még ha sokat változott is a világ azóta. (Sajnos persze nem elég.) Tragikusan korai halála, borzongató öngyilkossága mindemellett felhívja a figyelmet a mentális problémákra, a depresszióra is. *Az üvegbura* egyértelműen a leghíresebb műve, a *Mary Ventura és a Kilenvedik királyság* című novella pedig csak ebben a kötetben, 2019-ben jelent meg először magyarul.

Sylvia Plath amerikai költő, író 1932-ben született a Massachusetts állambeli Bostonban. Méhkutató apja már gyermekkorában meghalt, édesanyjával és öccsével éltek együtt. A northamptoni Smith Főiskolán kezdte felsőoktatási tanulmányait, majd az angliai Cambridge-i Egyetemen folytatta. A főiskola harmadik éve után, nyáron egy hónapig New Yorkban dolgozhatott vendégszerkesztőként a *Mademoiselle* magazinnál. Élete és életkedve ekkor olyan negatív, depresszív irányt vett, hogy hamarosan elkövette első öngyilkossági kísérletét. Elektrosokk-terápiával kezelték egy elmegyógyintézetben, és látszólag helyre is jött. Cambridge-ben megismerkedett későbbi férjével, a költő Ted Hugheszal, akitől 1962-ben vált el a férfi hűtlensége miatt. Plath ezután öngyilkos lett. Elzárta magát alvó gyermekeitől, megnyitotta a gázt, és a sütőbe dugta a fejét. Versei és prózái is díjnyertesek, és kétségkívül nagy hatást gyakoroltak az utókorra.

Nem véletlen, hogy a szokásosnál kicsit hosszabb életrajzot rittyentettem ide, hiszen *Az üvegbura* egy erősen önéletrajzi ihletésű mű. Gombóc lesz az ember torkában, ha arra gondol, hogy Sylvia Plath a megjelenése évében öngyilkos lett, hiszen

ez a történet javarészt öngyilkos gondolatokról és mentális problémákról szól. A regény főszereplője, Esther Greenwood ösztöndíjjal New Yorkba kerül, ahol betekintést nyer egy női divatlap színes mindennapjaiba és a többi lánnyal közös bulikba. Aztán hirtelen meggyűlöl mindent maga körül, nem érti, mire a nagy felhajtás, miért van annyi furcsa elvárás a társadalom részéről, és a sok nyomasztó gondolat egészen összeroppantja. Innen kerül pszichiáterhez, majd elmegyógyintézetbe, ahol elektrosokk-terápiával kezelik. Fontos megjegyezni, hogy ez egy igazi feminista regény, a kor (60-as évek eleje) szelleméhez képest nagyon tudatosan feminista. Egyedül a röpke pillanatra

felbukkanó rasszizmussal lóg ki a lóláb, de pont a kora miatt igyekeztem szemet hunyni felette.

Az üvegbura egy csodálatos történet, ami furcsamód a humort sem nélkülözi, mégis irtó melankolikus (pláne annak, aki maga is küzd mentális gondokkal). *A Mary Ventura és a Kilenvedik királyság* pedig egy okos kis mágikus realista, szürreális, szimbolikus elemekkel teli novella. 10 évvel korábban írta, mint a regényt, és ez érződik picit rajta, de így is zseniális. A kötetet legfőképp az amerikai szépirodalom szerelmeseinek ajánlom.

Budapest: Európa, 2019

■ **KISS BALÁZS**

2022. június 8. - Kaposvár,

■ (Forrás az életrajzhoz: https://hu.wikipedia.org/wiki/Sylvia_Plath)

FELNŐTT:

Respect (dráma, életrajzi, zenés)

Aretha Franklin kislányként édesapja templomának a kórusában énekelt, évekkal később pedig megkerülhetetlen világsztárrá vált. A film bemutatja a későbbi ikon igaz történetét, feltárja, hogy találta meg a hangját és vált a Soul zene királynőjévé. A főszerepekben Jennifer Hudson és Forest Whitaker.

Cry Macho – A hazaút (dráma, western, thriller)

Mike Milot a néhai rodeóbajnokot volt főnöke megbízza, hogy hozza haza Mexikóból az alkoholista anyával élő fiát. Rátalálása után, a különös páros együtt utazik vissza Texasba. A hazaút során az öreg Mike megváltásra lel azáltal, hogy a fiúnak megtanítja, mit is jelent jó embernek lenni. A főszerepben Clint Eastwood.

Dúne (dráma, kaland, sci-fi)

A nagy tettekre hivatott, különleges képességekkel bíró ifjú Paul Atrides kénytelen az univerzum legveszélyesebb bolygójára utazni. Kizárólag az Arrakison bányászható a világ legértékesebb anyaga, a fűszer, amire nem csak Atrides népe, hanem az ellenséges Harkonnenek is igényt tartanak. A háborúban az maradhat életben, aki képes legyőzni az ellenfelei mellett a féltelmeit is. A főszerepekben Timothy Chalamet, Zendaya, Oscar Isaac, Jason Momoa és Josh Brolin.

Toxikoma (dráma, életrajzi)

A hosszú, drogokkal teli évek után Szabó Győző rászánja magát az elvonókúrára, melynek következtében szembekerül Csernus doktorral és megkezdődik kettejük harca. A nagyképű, fiatal színész és az istent játszó pszichiáter egymásnak feszül, míg végül rá nem jönnek, hogy csak közös erővel juthatnak előre. Herendi Gábor filmje Szabó Győző önéletrajzi írásán alapul. A főszerepekben Molnár Gábor és Bányai Kelemen Barna.

Idő (dráma, thriller)

Egy család a trópusi nyaralásuk során rábukkan egy elhagyott partszakaszra, ahol pár órára megpihentek. Itt azonban

nem csak sokkal gyorsabban telik az idő, hanem kijutni is lehetetlen. Rövidesen rájönnek arra, hogy az egész életük csupán egyetlen napra csökkent. A főszerepekben Gael García Bernal, Vicky Krieps, Rufus Sewell és Thomasin McKenzie.

GYEREK:

Space Jam – Új kezdet (vígjáték)

Az NBA legnagyobb sztárja, LeBron James és fia csapdába esnek a virtuális térben, amelyet egy mesterséges intelligencia irányít. Csak akkor térhetnek vissza a saját világukba, ha egy mindent eldöntő kosárlabda mérkőzésen LeBron, Tapsi Hapsi, Lola nyuszi, Dodó kacska és a többi jól ismert bolondos figura győzedelmeskedik a Banditák csapata ellen. A főszerepekben LeBron James és Don Cheadle.

Tom és Jerry – A mozifilm (vígjáték)

Jerry beköltözik New York egyik legelőkelőbb szállodájába, ahol élvezni annak minden luxusát. Egy dúsgazdag ifjú pár kibérel a hotelt, ugyanis az elegáns épületben akarnak összeházasodni. A szálloda ifjú és buzgó alkalmazottja megbízza Tomot, hogy szabaduljon meg a kisegértől, hogy ne okozzon galibát az eseményen. Tom és Jerry újból találkozik, ismételten összeméri erejét és nem érdekli őket, hogy körülöttük romba dől a szálloda. A főszerepekben Chloë Grace Moretz és Michael Pena.

Nyúl Péter 2. – Nyúlcipő (vígjáték)

Bea és vőlegénye Thomas az első kalandjuk végére családdá kovácsolódtak a nyuszikkal. A béke és a nyugalom csak átmeneti, mivel a bajkeveréséről elhíresült Péter útnak indul a veteményesen túlra. A városban találja magát, ahol a hozzá hasonló csibészeket nagyra értékelik. Amikor azonban Péter családját veszély fenyegetni, el kell döntenie milyen nyuszi is szeretne lenni. A főszerepekben Rose Byrne, David Oyelowo és Domhnall Gleeson.

■ HORVÁTH ROLAND
Kaposvár

MÉDIATÁRI HANGOSKÖNYVAJÁNLÓ

Bodó Béla: Brumi a Balatonon (mese)

Brumi és barátai nagy útra indulnak, valamennyien a Balaton mellett töltik a szünidőjüket. A strandon rég ismerősként üdvözölhetjük a félnék Panasz Mukit, a torkos Dagit, az huncut és eleven Jócsontot, valamint a barátaikért minden áldozatra kész, jószívű Brumit. A történet Rudolf Péter előadásban hallgatható meg.

Michael Bond: Paddington külföldön (mese)

Paddingtonhoz egy izgalmas hírrel állít be magyar származású barátja. A Brown család vakációra megy Franciaországba és a család fő a bajkeverő mackót bízza meg az útiterv összeállításával. Paddington nem is lenne önmaga, ha nem okozna fel-

fordulást, ahová csak beteszi a lábát, legyen az a repülőtér vagy egy lakatlan sziget. A hét fejezetből álló történet Pokorny Lia előadásban hallgatható meg.

J.F. Cooper: Vadölő

Egy fiatal vadász, a Vadölő nevet kiérdemelt Natty Bumppo példamutató emberséggel, igazságosztóként áll ki indián és fehér barátaikért. Csingacs-gukkal, a delavár főnökkel járja a hadiösvényt, ahol a gyarmatosító „sápadtarcúak” és az őslakos „rézbőrűek” között dúl a véres háború, a feltérképezetlen vadon megszerzéséért. A tizenöt fejezetből álló történet Galambos Péter előadásában hallgatható meg.

■ HORVÁTH ROLAND
Kaposvár

NINCS IDŐM OLVASNI KIHÍVÁS

A Nincs időm olvasni kihíváshoz az elmúlt időszakban is csatlakoztunk, a havi témák az alábbiak voltak:

- 2022. április: Egy regény, amelynek a főhőse és a szerzője el-
lenkező nemű
- 2022. május: Egy klasszikussá vált 20. századi magyar regény
- 2022. június: Egy könyv, amin nevetni lehet
- 2022. július: Egy regény, amely egy népszerű nyaralóhelyen
játsszódik
- 2022. augusztus: Egy fantasy
- 2022. szeptember: Egy könyv Reese Witherspoon könyvklub-
jából
- 2022. október: Egy könyv, ami klasszikusokat idéz meg
Minden témához készítettünk ajánló polcot a moly.hu közös-
ségi oldalon. (<https://moly.hu/tagok/konyvtarkaposvar/polcok>)
Akorábbi témámpolcai visszakereshetőek az archivált polcok kö-
zött. (<https://moly.hu/tagok/konyvtarkaposvar/archivalt-polcok>)

■ HORVÁTH JUDIT
Kaposvár

SZAKMA SZÉPSÉGE 4.

Megjött a télapó!

Régebben, amikor még sok fiatal dolgozott a könyvtárban és sokkal többen is voltunk, minden évben tartottunk Mikulás ünnepséget.

Ilyenkor a „könyvtáros csemeték” találkozhattak a télapóval és egy versért vagy más produkcióért cserébe ajándékot kaptak.

Mindig nagyon várták a gyerekek és a felnőttek is a találkozót, hisz nagyon jó hangulatban teltek ezek az órák. Általában egy könyvtáros „fiút” sikerült meggyőzni, hogy legyen ő a télapó. Eleinte kölcsönöztünk neki ruhát, majd később, amikor lehetett kapni a boltokban vettünk is egyet, hogy legyen kéznél, amikor kell. Volt két krampusza is – természetesen ők is a kollégák közül –, akik vitték a zsákját és segítettek a télapónak az ajándékok kiosztásában is.

Egyik alkalommal azonban homokszem került a gépezetbe.

Nem találtunk télapót.

Aki előző évben volt, nyugdíjba ment és nem szeretett volna ismét beöltözni, a fiatalok pedig inkább a gyerekekkel együtt várták volna az ajándékozást, vagy féltek, hogy a saját csemetéjük felismeri őket és akkor lótnak az otthoni meglepetésnek is.

Végül sikerült rábeszélni az egyik apukát, akinek még elég kicsi volt a kislánya, ahhoz, hogy felismerje őt a szakáll alatt. Megnyugodtunk...

Nem kellett volna...

A megadott időben gyülekezni kezdtek a gyerekek a szülőkkel együtt. Gyerekszivajtól volt hangos a könyvtár. Szépen feldíszített karácsonyfa várta a kicsiket a teremben. Az asztalok megterítve, rajtuk pogácsa, ropi üdítők és más egyéb finomságok.

Megjött az apuka is, aki - miután beterelte a családját a terembe – készült, hogy felvegye a télapó ruhát. És akkor szembesültünk azzal, hogy a ruha 4XL-es méret, az apuka pedig alig 60 kiló. Kb. kétszer tudta volna maga köré tekerni a télapó jelmezt.

Most mi legyen? Valahogy mégis sikerült ráapplikálni a ruhát, azt mondta, majd fogja, hogy le ne csússzon. A gyerekek már türelmetlenek voltak, így indulnia kellett. A két krampusz kezébe vette a kosarat a sok-sok ajándékkal és elindultak a télapó mögött.

Miután az egyik anyuka elkiáltotta magát, hogy: Jön a télapó, a teremben néma csend lett. Mikor a krampuszokkal megjelent az ajtóban, énekelni kezdtek neki. Hogy mutassa, mennyire örül ennek, a télapó integetni kezdett a gyerekeknek.

Ez hiba volt... A teremben lévők csak azt látták, hogy a télapó nadrágja szép lassan lecsúszik a bokájára. Döbönt csend lett, a kicsik szájtátva néztek: Most mi történt?? A szülők és a „vendég” könyvtárosok alig tudták visszatartani a nevetést. Volt, aki kirohant és a könnyeit törölgetve mesélte el, mi történt odabent. Végül a krampuszok tértek magukhoz a leghamarabb (bár ők is nehezen tudtak uralkodni magukon). Gyorsan letették az ajándékkosarat és két oldalról közrefogva, felrántották a nadrágot,

majd gyorsan leültették a télapót az odakészített fotelbe.

Ő pedig elmagyarázta a gyerekeknek, hogy a sok-sok szaladgálásban, míg egyik országból vitte az ajándékokat a másikba, teljesen lefogyott. Jó sokat kell most majd ennie, hogy újra behízzon a nadrágjába. Ezután, mintha mi sem történt volna, kiosztotta az ajándékokat.

Nem tudom, a gyerekek emlékeznek-e rá, mi történt azon a bizonyos télapó ünnepségen, de mi felnőttek egyhamar nem fogjuk elfelejteni a gatyaelhagyó télapót. A kislánya azóta felnőtt, férjhez is ment, de a mai napig nem tudja, hogy az ő apukája volt az a bizonyos télapó, aki felejthetlenné és egyben a legvidámabbá tette azt a bizonyos télapó ünnepséget. Sok télapónk volt előtte is és utána is, de őt nem lehet elfelejteni!

■ BARABÁS TAMÁSNÉ
Kaposvár

GYEREKSZÁJ

Kislány és apukája beszélgetnek

A kislány köszönés nélkül jön be a gyerekkönyvtárba, és apukája megkérdezi

Elszólásokat összegyűjtötte: Biszvuorné Mózs Éva – Kaposvár. Grafikát készítette: Varga Dávid – Kaposvár

Különleges karácsonyi szokások a világban

Ausztráliában mivel nyáron van, a Mikulás gyakran szörfdeszkával közlekedik. Az otthonokat pedig rendszerint a "Christmas Bush" őshonos növényvel díszítik fenyőfák helyett.

A francia gyerekek a kandalló párkányára helyezik a cipőiket. Itt tölti meg ajándékokkal Pere Noel.

India lakosságának jelentős többsége hindu és muszlim vallású, a keresztények azonban megünneplik a karácsonyt, de a helyi adottságoknak megfelelően mangó vagy banánfát díszítenek.

A karácsony Japánban egy közös családi falatozást jelent, mégpedig az amerikai KFC lánc egyik éttermében. Ilyenkor kerülnek elő a hatalmas „Christmas csirke vödrök”.

Norvégiában a családok seprűket tesznek az ajtóba, hogy ezzel állítsák meg a Szenteste pajkoskodó boszorkányokat.

Ausztria: A fiatal férfiak krampusznak öltözve járók az utcákat és ijesztgetik a szépreményű ifjoncokat.

Csehországban az eladósorban lévő lányok december 4.-én cseresznyefaágat helyeznek a vázába, ami ha karácsonyig kivirágzik, a következő évben készülhetnek az esküvőre.

Izlandi szigetországban a 13 Jólásveinar helyettesíti a hagyományos Mikulást, a gyerekek őket várják.

Dániában a családok rizspudinggal és zabkásával kenyerezik le a csintalan elfeket, hogy a gyerekeknek kikészített ajándékoknak ne kelljen lába...

Az ukrán családok pókhálót rejtenek el a fán. Aki megtalálja, azé a jó szerencse. A hagyomány szerint ugyanis egy szegény asszonynak nem volt pénze díszekre, ám egy apró pók reggelre ezüstös hálójával befonta a fát és ragyogóvá varázsolta a szegényes karácsonyfát.

A gyermekek Nagy-Britanniában a kéréseiket tartalmazó leveleket a „Kívánsággépbe” dobálják, ami a kandallók hátsó felében van, így remélve, hogy a levelük eljut a címzetthez az Északi-sarkra.

Forrás: Internet. Grafikát készítette: Szőke Henrietta – Kaposvár

Kosaak József fényképezési műterméből.

A GYERMEK KARÁCSONYI ÁLMA.

In: Vasárnapi Újság 1900. p. 864.

ZÁRSZÓ

Köszönjük a hetesi, tabi és siófoki könyvtár, valamint a Takáts Gyula

Könyvtár munkatársainak a beküldött anyagokat, amiből aktuális számunkat összeválogattuk. A többi cikk a következő számokban jelenik meg. Továbbra is számítunk rátok, és folyamatosan

várjuk a következő félév érdekességeiről, programjairól, történéseiről írásaitokat, beszámolóitokat, valamint javaslataitokat.

Nyáron jelentkezünk legközelebb.

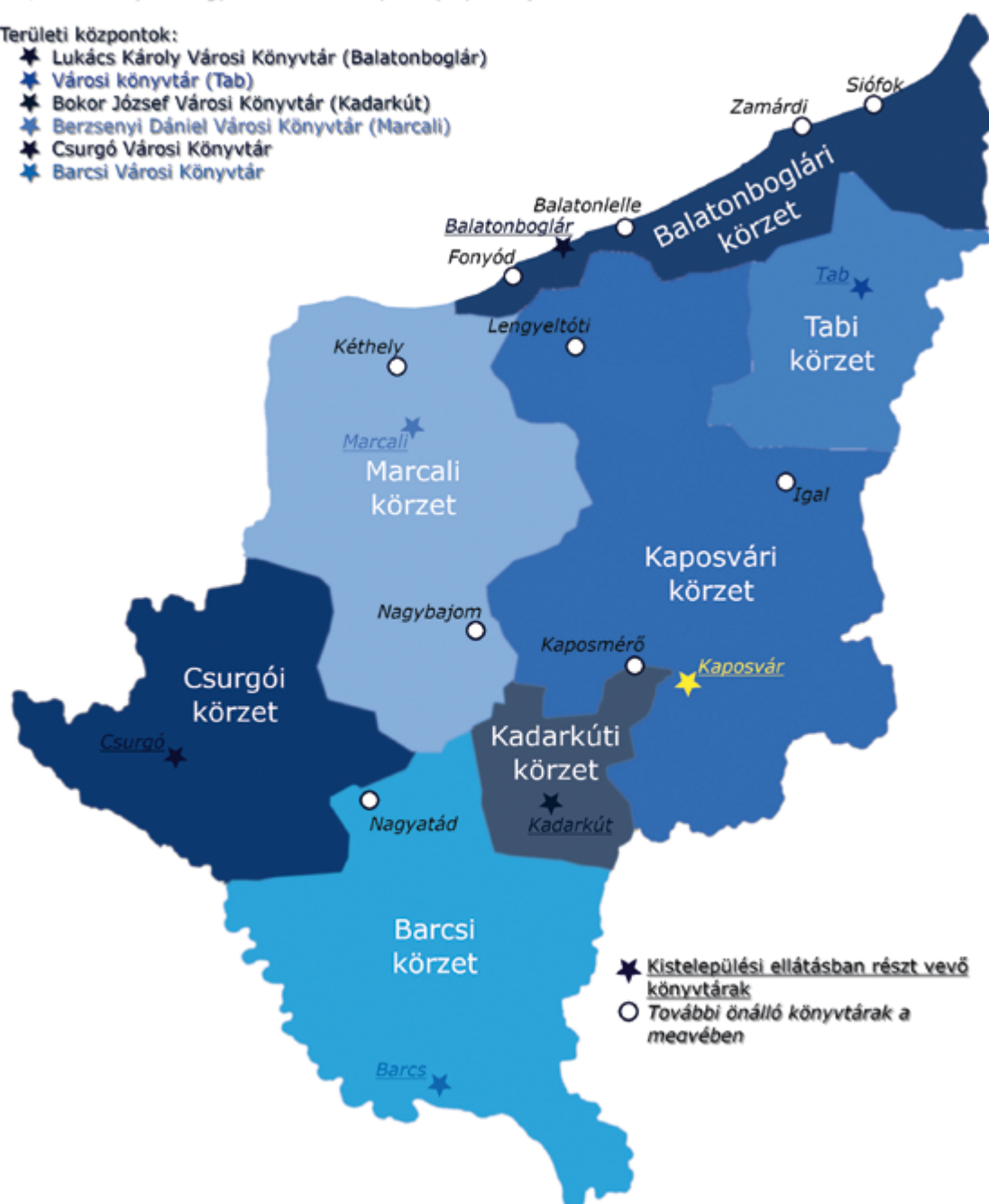
A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszert működtető könyvtárak

Központ:

★ Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár (Kaposvár)

Területi központok:

- ★ Lukács Károly Városi Könyvtár (Balatonboglár)
- ★ Városi könyvtár (Tab)
- ★ Bokor József Városi Könyvtár (Kadarkút)
- ★ Berzsenyi Dániel Városi Könyvtár (Marcali)
- ★ Csurgó Városi Könyvtár
- ★ Barcsi Városi Könyvtár

Az ellátott kistelepülések listáját megtekintheti
a www.somogykszr.hu weboldalon